

JAK

SLOVENIAN
BOOK
AGENCY

Sample translation

ANJA ŠTEFAN
A Swing for Everyone
Fairy tales

Anja Štefan *A Swing for Everyone*

Fairy tales

Sample translation

Original title: *Gugalnica za vse*

Uredili / Edited by

Tanja Petrič, Katja Stergar

Prevodi v angleščino / English translations by

Jason Blake, David Limon

Založila in izdala Javna agencija za knjigo Republike Slovenije, Metelkova 2b, 1000 Ljubljana
Zanjo Aleš Novak, direktor

Issued and published by Slovenian Book Agency, Metelkova 2b, 1000 Ljubljana

Aleš Novak, Director

Grafično oblikovanje in prelom / Technical editing and layout

Marko Prah

Tisk / Print

Grafex, d. o. o.

Naklada / Print run

300 izvodov / 300 copies

Darilna publikacija / Gift edition

© Nosiči avtorskih pravic so avtorji/prevajalci sami, če ni navedeno drugače.

© The authors/translators are the copyright holders of the text, unless stated otherwise.

Ljubljana, 2015

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-32

ŠTEFAN, Anja

A swing for everyone : fairy tales : sample translation / Anja Štefan. -

Ljubljana : Javna agencija za knjigo Republike Slovenije = Slovenian Book Agency, 2015

ISBN 978-961-93270-8-1

281276928

Table of contents

Anja Štefan: About the author and her work	2
<i>Gugalnica za vse</i> (3 selected stories in Slovenian)	5
<i>A Swing for Everyone</i> (3 selected stories in English, translated by David Limon)	9
Translations	
Bulgarian (Translated by Ljudmil Dimitrov)	13
Croatian (Translated by Miroslav Gradečak and Ksenija Premur)	17
Dutch (Translated by Draga Rinkema)	25
German (Translated by Tadeja Lackner-Naberžnik)	30
Hungarian (Translated by Gergely Bakonyi)	34
Italian (Translated by Lucia Gaja Scuteri)	38
Japanese (Translated by Jun Mita)	42
Macedonian (Translated by Darko Spasov)	47
Polish (Translated by Marlena Gruda)	51
Romanian (Translated by Paula Braga Šimenc)	55
Russian (Translated by Aleksandra Krasovets and Nadežda Starikova)	59
Serbian (Translated by Dragana Bojanić Tijardović and Jelena Dedeić)	67
Spanish (Translated by Damian Ahlin)	75
List of Translators	80
Co-financing Publications of Slovenian Authors in Foreign Languages	86

Anja Štefan

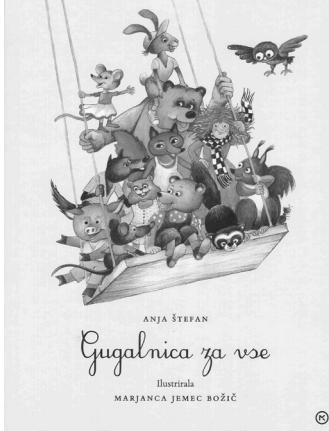
Anja Štefan (1969) graduated from Slovenian and English, before receiving an MA in Folklore. She writes primarily poems, fairy tales and literary riddles for children, and she published her first work in 1993. Her first acclaimed work was the collection of seven tales *Melje, melje mlinček* (Grind, Grind, Mill), for which she received the Levstik Award in 1999. She wrote a puppet show on the basis of her fairy tale *Bobek in barčica* (Bobek and the Little Boat, 2005), which was a hit for several years at the Ljubljana Puppet Theatre. For the collection of fairy tales *Kotiček na koncu sveta* (The Little Corner at the Edge of the World; 2005) she received her second Levstik Award; she received an award for an original Slovenian picture book for *Sto ugank* (100 Riddles; 2006). In 2007 she published the children's story *Štiri črne mravljice* (Four Black Ants), which is being staged from 2014 at the Ljubljana Puppet Theatre. Her poems – such as “Iščemo hišico” (We're Looking for a Little House;

Photo: Nada Zgank

2005) and “Lonček na pike” (The Pot on the Dot; 2008) – have often been set to music; Tomaž Habe, Jakob Jež, Jani Golob, Aldo Kumar, Ambrož Čopi, Milko Lazar, and others, have turned them into classical Slovenian children's music. Anja Štefan's most recent book of fiction, *Gugalnica za vse* (A Swing for Everyone; 2013) was nominated for the “Desetnica” and “Večernica” awards, and in 2014 she received the “Golden Pear” as a confirmation of the highest quality for children's and youth literature. Most of her books are published by the Mladinska knjiga publishing house. She is also active as an oral story-teller. She is the founder and the long-time director of the Stories Today Festival. As a researcher, she is affiliated with the Institute of Slovenian Ethnology and curator of the valuable Slovenian collection of stories from the second half of the last century that Dr. Milko Matičetov assembled.

Email of the author: anja.stefan@siol.net

Book information

© Mladinska knjiga Založba, d. d.,
Ljubljana 2013

Illustrations: Marjanca Jemec Božič

Year of publication: 2013, 1. reprinting 2014

Binding: hardcover

Dimensions: 22 x 27 cm

No. of pages: 71

Publisher: Mladinska knjiga, Slovenska 29,

1000 Ljubljana, Slovenia

Webpage: www.mladinska.com/publishing

ISBN: 978-961-01-2786-4

Price: €22.95

Foreign rights

Ms Senja Požar: senja.pozar@mkz.si

T: +386 1 241 31 90

Gugalnica za vse (A Swing for Everyone, fairy tales)

This is the third book of fairy tales by the poet and writer Anja Štefan and the illustrator Marjanca Jemec Božič. Štefan's previous books *Melje, melje mlinček* (Gring, Grind, Mill) and *Kotiček na koncu sveta* (The Little Corner at the Edge of the

World) were warmly received among readers, and she received a Levstik Award for each of them. *A Swing for Everyone* is a fabulous picture book that appeals to young and old alike.

From the book's cover

"The Rat Who Made some Jam", "Seven Bears" and "Uncle Matt" from the fairy tale collection *A Swing for Everyone* are

published in this booklet as a sample translation.

Media reactions

Anja Štefan is a weaver of fine, colourful and soft fairy tale tapestries of the sort that warms and caresses the eyes and the heart. The guiding thread of this fairy tale is clear and straightforward, with a clear point. These twenty-three tales are, in terms of length, form and expression, diverse modern animal tales, inspired by the folk tradition as a message-bearer of

basic human values and wisdom, but this time the versions are slightly different and original, and certainly more modern. All in all, they form the narrative basis, which is supported by the timelessness of folk expression, while placing them in a modern framework, with considerations that untangle especially familial and social problems of today.

From the justification for the
“Golden Pear” award

As we are used to seeing with the poet, writer and teller of fairy tales Anja Štefan, the stories in *A Swing for Everyone* are extremely pure, and in the final lines we will, as a rule, find a sympathetic turnaround and/or fine wisdom. We will also find much dialogue, which breezes through the texts, making them alive and lively;

the author’s (well-known) sense of rhyme and rhythm is also worth mentioning. [...] Anyone who joins Anja Štefan and Marjanca Jemec Božič’s on their swing will certainly not go wrong – the reader will be in good company, and the two know the joy of swinging, the first with words, the second with pictures.

Gaja Kos, *Sodobnost*

It is evident that Anja Štefan has dealt with folk narrative: she has an ear for language, sound image, rhythm, and a story. And also the steadfastness required not to prematurely let go of her texts. She is aware that it is worth taking time to write. For

each story, poem, old and new. [...] Her work attracts you, addresses you and invigorates you. Children and adults alike. This is a linguistic and narrative pleasure which sounds poetic also when read aloud.

Irena Matko Lukan, *Večer*

Gugalnica za vse

O PODGANI, KI JE KUHALA MARMELADO

»Lahko bi skuhala marmelado,« je rekla mama podgana.

»A najprej boš nekaj prebrala,« so zaprosile njene male podganice.

»Lahko bi sešila nove zaves.«

»A najprej boš nekaj prebrala.«

»Lahko bi očistila okna.«

»A najprej boš nekaj prebrala.«

»Dobro, najprej bom nekaj prebrala.«

In je prebrala dolgo zgodbo o podgani, ki je svoji hčerki iskala ženina.

»Ta je lepa,« so rekle podganice. »Lahko še enkrat?«

»Jutri,« je rekla mama.

Tako so podganice iz dneva v dan poslušale zgodbe, nove in stare. Zrasle so in hiša še zmeraj ni imela zaves. Odšle so in mama je končno lahko skuhala svojo marmelado. Mi pa se čudimo, zakaj so podgane tako bistre, da jih skoraj niko nihče ne ujame.

SEDEM MEDVEDOV

»Tu-tu-ru-tu-tuuuu!« zapoje trobenta in že se zgodi, da vejice pokajo, ptički bežijo, zajci se umikajo – kajti medvedi gredo kar počez.

Sedem medvedov, sedem sosedov gre na goro.

Zakaj?

Zato, da vidijo, kaj je za njo.

Pot jih pripelje do gozdne poseke, kjer se ponujajo jagode. Prvi se skloni, obira, obira, drugi ga kličejo, on se upira:

»Tu mi je bolje, ne grem več naprej.«

»Dobro,« so rekli, »lepo se imej.«

In jih je šlo naprej le še šest.

V bregu odkrijejo čedno votlino. Eden gre vanjo, leže in pravi:

»Kakor po meri. To bo moj dom. Tu bom ostal in ne grem več naprej.«

»Dobro,« so rekli, »lepo se imej.«

In jih je šlo naprej le še pet.

Zdaj za grmovjem nekaj šumi: mlada medvedka pogleda čez veje. Enemu v hipu zapoje srce, skrene s poti in nerodno začne:

»Tu mi bo bolje ... ne grem več naprej.«

»Dobro,« so rekli, »lepo se imej.«

In so ostali še štirje zagnani.

Žejni postanejo, vode pa ni, v lužo pomakajo suhe jezike. Pa se na lepem eden zjezi:

»Dosti je tega! Ne grem več naprej!«

»Dobro,« so rekli, »lepo se imej.«

In so ostali še trije pokončni.

Hodijo, hodijo, pot je vse ožja, malo po malo meji na prepad. Eden se vleče vse bolj nerad:

»Tega ne maram, ne grem več naprej.«

»Dobro – kot hočeš. Lepo se imej!«

In sta do vrha prispeala le dva.

Objela sta se in zazrla v daljave. Kakšna lepota! Kakšne doline! Kakšni vrhovi daleč okrog! Najprej najraje kar ne bi šla stran. Vendar je prvi sam sebe uščipnil.

»Dajva,« je rekel, »pojdiva nazaj.«

Drugi pa – kdo bi kaj takega čakal!

»Vem,« je prikimal, »tam smo doma. Vendar mi v glavi vse bolj cinglja: kaj je tam zadaj, za tistimi hribci ... Zdaj se je komaj odprl pogled! Nočem nazaj, jaz pojdem v svet.«

Skupaj sta vstala, se potrepljala in se podala vsak v svojo stran. Zdaj se držita vsak svoje poti – a zagotovo, prav zagotovo spet se dobita čez trikrat tri dni.

STRIC MATIC

Ko je bil stric Matic še mlad, je bil vedno za hece in vedno za ples. Zdaj pa – kako naj pleše, če komaj še stoji. Ne, na klopi sedi in gleda v daljavo: »Star sem, star,« si misli. »Če ne bi imel kitare, bi že olesenel.« Tako pa brenka in mrmra – in čas je manj samoten. Popeva, sproti pozablja in pesni na novo:

»Bom šel za goro,
po živo vodo,
bom malo popil,
bom hitro bolj živ ...«

»Res?« se tedaj oglasi izpod klopi.

Stric Matic pogleda in vidi, da mu pri nogah čepi stara podgana.

»Ah,« zamahne, »to je samo pesem ...«

Podgana pa čisto zagnana –

»Dobra je, dobra,« ploska. »Dajva, tole bova natrenirala. Tudi če ne prineseva žive vode – ta bo mnogim dobro dela. Kako se že začne?«

»Bom šel za goro ...«
»Gotovo ne sam.«
»Po živo vodo ...«
»Svoj lonček ti dam ...«
»Bom malo popil ...«
»Pomočim svoj rep ...«
»Bom hitro bolj živ ...«
»In svet bo bolj lep ...«

Pojeta, brenkata, podgana pa trka in bobna po klopi.

Zasliši ju poljska miš.

»Muzika, muzika,« cvili – že teče, tleska in vrti svoj tamburin.

Iz grma pogleda mačka, ki že nekaj let živi precej na divje. Previdno prisede, izvleče piščalko, zapiska, prekrasno, na tenko, z občutkom. Že dolgo ni bila v družbi, tu pa vendar kar nekako gre ...

Piščalko zasliši jež. Pograbi trobento, zatrobi – ojo!

Trobento zasliši veverica. Kar strese se od sreče in privleče svoje stare citre. Da bi začela sama, to ne, a če začnejo drugi, potem bo zraven, naj se kar računa nanjo.

Priteče potepuški pes, na drva sede in raztegne svojo razglašeno harmoniko. Čisto zmeraj ne zadene, a kdo bi mu gledal pod prste. Stric Matic že ne! Vse več jih je, in kdor ne igra, ta poje. Kresnice svetijo in večer se raztegne v noč. Kar objemajo se, čeprav se še malo prej niso poznali. Stric Matic pa štorklja med njimi in jim dobrodušno kima. Vsakič, ko se spet zgodi veselje, je presrečen. »Mogoče je zadnjič,« si misli. Nič ne modruje in nič ne uči, čeprav je najstarejši. Le takrat, ko jih jutro polagoma spravlja narazen, jim reče:

»Glejte, vsem je dobro delo. Jaz sem tu sam, in ko vas povleče ... no, družbo imam rad.«

Potem se razidejo, vsak gre v svojo stran, le potepuški pes nikamor.

»Pa ti?« ga vpraša stric Matic.

»Ne vem ... saj vidiš, hodim vse težje, rado me zebe, nisem več mlad ...«

»Ostaneš?« reče stric Matic – in pes pokima.

»Le nič se ne boj. Drugače bo kakor doslej, to je gotovo – pusto pa gotovo ne. Ti ne veš, kam vse bova šla. Ooo, kamor bova poželeta!«

In sta začela. Stric Matic je pel in pes mu je pripeval. Zapela sta o daljnih krajih, ki sta jih poznala, in takih, ki jih nista videla še nikoli. O silnih junaštvih sta pela in drug drugemu pihala na dušo. Oba brez zob, a kakšna pustolovca.

»Če midva ne moreva v svet, pa svet prikličeva k sebi,« se je muzal stric Matic in mehko brenkal po kitari. »Še sva živa, še sva tu.«

Tako zna stric Matic. Dobro obrača besede, za vsakogar najde pravo. Star je, a sebi in drugim odganja samoto.

Anja Štefan: *Gugalnica za vse*

© Mladinska knjiga Založba, d. d., Ljubljana 2013

A Swing for Everyone

THE RAT WHO MADE SOME JAM

“I could make some jam,” said Mother Rat.

“But first you must read us something,” said her children.

“I could make some new curtains.”

“But first you must read us something.”

“I could clean the windows.”

“But first you must read us something.”

“Okay, first I’ll read you something.”

And she read them a long story about a rat that was looking for a husband for her daughter.

“That’s a nice one,” said the children. “Can you read it again?”

“Tomorrow,” said their mother.

In this way the little rats heard stories every day, new ones and old ones. They grew up and the windows were still without curtains. They left home and Mother Rat could finally make some jam. And we wonder why rats are so clever that hardly anybody manages to catch them.

SEVEN BEARS

“Toot-toot-toot!” sings the trumpet, branches break, birds fly away, rabbits flee – the bears are coming. Seven bears, seven neighbours going up the mountain.

Why?

To see what’s on the other side.

They come to a clearing full of wild strawberries. The first one bends over and starts to pick. The others call for him to be quick.

"I like it here, it's the end of my climb."

"Alright," they say, "have a good time."

And only six walk on.

On the slope they come across a fine hollow. One lies down and says:

"I'm not going to follow. This will be mine. It's the end of my climb."

"Alright," they say, "have a good time."

And only five walk on.

There's a rustling in the bushes: a pretty young girl bear appears. The heart of one bear starts to fly, he leaves the path and says, all shy:

"I'm staying here... It's the end of my climb."

"Alright," they say, "have a good time."

And so there are only four.

They are thirsty, there's no water to drink, they dip their tongues in the puddles. One of them gets angry:

"I've had enough! It's the end of my climb."

"Alright," they say, "have a good time."

And so there are only three.

They walk and walk, the path gets so narrow and beneath it a frightening drop. One decides to forget the top:

"I don't like this. It's the end of my climb."

"Alright," they say, "have a good time."

And so only two make it. They hug, they look around. What beauty! What valleys, what peaks – it's hard to believe! They don't want to leave. But the first one pinches himself:

"Come on," he says, "let's go."

But the other one thinks: Oh no.

"I know," he nods, "that's where we live. But now all I wonder is what's over there, beyond that hill... The view's only just opened up! I don't want to go home – I want to roam."

They get up, hug each other and go different ways. But for certain they'll meet again one of these days.

UNCLE MATT

When Uncle Matt was young, he was always ready for a dance and a bit of fun. But now, how can he dance if he can barely stand? No, he sits on a bench and looks into the distance: "I'm old," he thinks. "If I didn't have my guitar I would turn to wood." He strums and hums – and feels less lonely. He sings, forgets a bit and carries on:

“I’ll climb the hill,
For water clear,
Drink my fill,
For health and good cheer...”

“Really?” he hears from beneath the bench.
Uncle Matt looks and sees an old rat squatting at his feet.
“Oh,” he says with a wave of his hand, “it’s just a song...”
The rat is very enthusiastic.
“It’s good, very good,” he applauds. “Come on, let’s practice. Even if it’s not perfect it will still do people good. How does it begin?”

“I’ll climb the hill,”
“You mean we both will.”
“For water clear...”
“My cup is here...”
“Drink my fill...”
“Not a drop will spill...”
“For health and good cheer...”
“That’s right, my dear...”

They sing and the rat also claps and bangs on the bench.
A field mouse hears them.
“Music, music,” it squeaks, running over, rattling its tambourine.
From a bush peeps a cat that has lived quite wild for some years. He cautiously joins them, pulls out a whistle, blows – wonderful, with real feeling. He hasn’t been in company for a long time, but it is somehow okay...
A hedgehog hears the whistle. He grabs his trumpet and blows – ohh!
A squirrel hears the trumpet. He is trembling with delight as he brings his old zither. He does not play alone, but when others begin you can count on him.
A stray dog appears, sits on the woodpile and stretches his accordion. He is not always in tune, but who minds. Certainly not Uncle Matt! There are more and more of them, and those who don’t play sing. Fire flies light up and the evening stretches into night. They all hug, although they were strangers not long before. Uncle Matt struts among them, nodding good-naturedly. Whenever there is good cheer, he is so happy. “Maybe it’s the last time,” he thinks. He offers no advice, no lessons, even though he is the oldest. Only when morning separates them, does he say:

“You see, how good it was for you all. I’m here alone and when you feel the urge... well, I always like company.”

Then they part, each goes his own way, only the stray dog lingers.

“What about you?” asks Uncle Matt.

“I don’t know... I find it hard to walk, I’m often cold, I’m no longer young...”

“Will you stay?” asks Uncle Matt and the dog nods.

“Don’t you worry. Things will be different and it certainly won’t be boring. You don’t know all the places we’ll go. Wherever our desire takes us.”

And they started. Uncle Matt sang and the dog joined in. They sang of distant places they knew and others they had never seen. They sang of great heroism and gave each other courage. Both toothless, but what adventurers.

“If we can’t travel the world, then we can bring the world to us,” said Uncle Matt with a grin, softly strumming the guitar. “We’re still alive, we’re still here.”

That’s what Uncle Matt is good at. He is good with words and always finds the right thing to say. He may be old, but he drives away loneliness from himself and from others.

Translated by David Limon

Contact: limon@siol.net

Люлка за всички

Translated by Ljudmil Dimitrov
Contact: ljudiv@abv.bg

За мишката, която вареше мармелад

- Мога да сваря мармелад – каза мама мишка.
- Първо ни прочети нещо – примолиха се нейните малки мишлете.
- Мога да ушия нови завеси.
- Първо ни прочети нещо.
- Мога да измия прозорците.
- Първо ни прочети нещо.
- Добре, първо ще ви прочета нещо.

И им прочете една дълга приказка за мишката, която търсела годеник за своята дъщеря.

- Хубава е – казаха мишлетата. – Може ли още един път?
- Утре – обеща им мама.

Така от ден на ден мишлетата слушала приказки, нови и стари. Пораснаха, а къщата още си стоеше без завеси. Разбягаха се и майката най-накрая успя да свари своя мармелад. А ние се чудим защо мишките са толкова умни, че почти никога никой не може да ги хване.

Седемте мечока

- Ту-ту-ру-ту-туууу! – засвирва тръба и ето че клонките се разклащат, птичките се разхвърчават, зайците се разбягват – защото мечоците трамбоват и не гледат къде стъпват.

Седем мечока, седем младока към планината вървят.
Зашо?

За да видят какво има отвъд.

Пътят ги води в поляна с дънери, пълна с ягоди. Първият спира, бере ли, бере, другите викат го, той се дере:

– Тук оставам. Който иска – нека продължава.

– Значи тъй – е, много ти здраве тогава.

И продължиха само шест.

Виждат прекрасна хралупа в брега. Един влезе в нея, излегна се, викна:

– Като по мярка ми е. Открих своя дом. Тук оставам. Който иска – нека продължава.

– Значи тъй – е, много ти здраве тогава.

И продължиха само пет.

Нещо зад храстите чуват – шуми: млада мечка надниква, ръмжи.

В миг на единния сърцето запя, свърна от пътя, засрамен призна:

– Излезе ми късметът – аз тук оставам.

– Значи тъй – е, много ти здраве тогава.

Останаха само четири ентузиасти.

Ожадняха, а нямаше вода. От някаква локва всеки почна да лочи.

И един неясно защо сприхаво скочи:

– Аз дотук бях. Който иска – нека продължава.

– Значи тъй – е, много ти здраве тогава.

И останаха само три неуморни.

Ходят ли ходят, стеснява се пътят, зейналата пропаст ще те глътне цял. Единият пъшка ни жив, ни умрял:

– Писна ми, спирам. Който иска – нека продължава.

– Значи тъй – е, много ти здраве тогава.

И до върха стигнаха само два.

Прегърнаха се и се загледаха в далечината. Каква красота! Какви долини! Какви върхари наоколо! Иде ми никога да не мръдна оттук. Но първият сам се поправи.

– Хайде – каза – да се връщаме.

Но другият не очакваше такова нещо!

– Знам – кимна в съгласие – там сме си у дома. Но в главата ми все повече се мъти това: какво има там, зад онези баири... Тъкмо пред нас е широкият свят! Аз ще вървя, не се връщам назад.

Заедно станаха, потупаха се приятелски и се разделиха. Всеки се отправи по своя път, но със сигурност – няма как – не след дълго те пак ще се съберат.

Чичо Матиц

Когато чичо Матиц бе още млад, все се шегуваше и непрекъснато танцуваше. А сега едва се държи на краката си – как да танцува, как да лудува. Не, седи на пейката и гледа в далечината: – Остарях, остарях – си мисли. – Ако и китара нямах, съвсем щях да се превърна в дърво. – Така подрънка и мърмори – и е по-малко самотен. Припява си, забравя и запява наново:

Ще ида, о, да,
за жива вода,
ще пийна от нея
и ще оживея...

– Така ли? – обади се нещо под пейката.
Чичо Матиц се оглежда и що да види – до краката му клекнал стар плъх.
– Ех – маха с ръка – това е само песен...
А онъ ми ти плъх – направо настръхнал, въх!
– Великолепна е, великолепна – ръкопляска. – Я двамата да вземем да я разучим. И да не донесем жива вода, на много хора добро ще направим. Как започва?

Ще ида, о, да...
Обаче не сам.
За жива вода...
Аз съд ще ти дам.
Ще пийна от нея...
Ще топна опашка.
И ще оживея...
Със сила юнашка.

Пеят те, дрънкат, а плъхът удря и барабани по пейката.
Дочува ги полската мишка.
– Музика, музика – изписква, дотичва, припява и върти тамбурата си.
От храста поглежда котка, която от известно време води волен живот. Тя тихо присяда, свирката вади, засвирва прекрасно, искусно и с чувство. Отдавна не се е озовавала в компания, та затова с охота се включва...

Свирката стига до таралежа. Грабва тромпета той, затръбява – охो!

Тромпета дочува катерицата. Разтреперва се от щастие и домъкva старата си цитра. Сама да започне – няма, ама други като са почнали, и тя е в кюпа, могат да разчитат на нея.

Дотичва бездомно куче, сяда на едни повалени стъбла и разтяга своя гръмогласен акордеон. Не винаги докарва мелодията, ама кой ще седне да му гледа в пръстите. Чичо Матиц – изключено. Все повече се събират и който не свири, пее. Светулките светят и вечерта приманава в нощ. Всички се прегръщат, пък малко пореди това дори не се познаваха. А чичо Матиц пристъпва между тях и добродушно им кима. Всеки път, когато има веселба, е много щастлив. „Може да е за последно“ – си мисли. Нито мъдрува, нито някого не поучава, нищо че е най-възрастният. Едва когато утрото ги подканя да се разотидат, им казва:

– Чуйте, това са хубави работи. Аз тук съм съвсем сам, та ако ви тегли... общам компаниите.

Тръгват си, всеки хваща своята посока, само бездомното куче не се запътва наникъде.

– Ами ти? – питат го чичо Матиц.

– Не знам... нали виждаш, все по-трудно ходя, студено ми е, вече не съм млад...

– Ще останеш ли? – казва чичо Матиц и кучето кимва.

– Не се плаши от нищо. Иначе със сигурност ще бъде както досега – празно и несигурно. Знаеш ли къде ще ходим? Ооо, където ни скимне!

И започнаха. Чичо Матиц пееше, кучето му пригласяше. Пяха за далечните земи, които познаваха, и за онези, които никога не бяха виждали. За изключителни геройства пяха и един на друг си доставяха радост на душите. Безъби и двамата, пък какви авантюристи.

– Ако светът не ни иска, нека ние привлечем света – пошегува се чичо Матиц, меко дрънкайки на китарата. – Още сме живи, още сме тук.

Такъв си е чичо Матиц. Добре си подбира думите, за всекого намира точната. Възрастен е, но и от себе си, и от другите пъди самотата.

Ljuljačka za sve

Translated by Miroslav Gradečak
Contact: mgradecak@yahoo.com

O ŠTAKORICI KOJA JE KUHALA MARMELADU

„Mogla bih skuhati marmeladu“, rekla je mama štakorica.

„Ali najprije češ nam nešto pročitati“, zamolili su ju njeni mali štakorčići.

„Mogla bih sašiti nove zavjese.“

„Ali najprije češ nam nešto pročitati.“

„Mogla bih očistiti prozore.“

„Ali najprije češ nam nešto pročitati.“

„Dobro, najprije ču vam nešto pročitati.“

I tako je pročitala dugu priču o štakorici koja je tražila muža za svoju kćerku.

„Ta nam se sviđa“, rekli su štakorčići. „Može još jednom?“

„Sutra“, rekla je mama.

Tako su štakorčići iz dana u dan slušali priče, nove i stare. Narasle su, a kuća je još uvijek bila bez zavjesa. Otišle su i mama je konačno mogla skuhati svoju marmeladu. A mi se čudimo zašto su štakori tako bistri, da ih gotovo nikada nitko ne može uhvatiti.

SEDAM MEDVJEDA

„Tu-tu-ru-tu-tuuuu!“ zasvira truba i odmah počinju grančice pucati, ptičice bježati, zečevi uzmicati – jer medvjedi idu sve uzduž i poprijeko.

Sedam medvjeda, sedam susjeda na planinu smjera.

Zašto?

Da vide što ima, želja ih tjera.

Put ih dovede do šumskog proplanka punog jagoda. Prvi se sagne, bere ih i bere, ostali ga zovu, a on se opire:

„Ne treba mi više, želim ostati.“

„Sretno“, rekli su, „idemo mi.“

I dalje su krenula samo šestorica.

U brijezu su otkrili lijepu šupljinu. Jedan uđe u nju, legne i kaže:

„Baš po mojoj mjeri. To će biti moj dom. Ne treba mi više, želim ostati.“

„Sretno“, rekli su, „idemo mi.“

I dalje su krenula samo petorica.

Za grmljem odjednom nešto zašumi: mlada medvjedica pogleda kroz granje. U tren jednoma srce poskoči, s puta skrene i jedva sroči:

„Ne treba mi više... želim ostati.“

„Sretno“, rekli su, „idemo mi.“

I ostala su još četvorica zanesenjaka.

Ožednjeli su, a vode nema, u kaljužu umaču suhe jezike. Ničim izazvan jedan od njih se naljuti:

„Dosta je toga! Želim ostati!“

„Sretno“, rekli su, „idemo mi“.

I ostala su još trojica ustrajnih.

Hodaju, hodaju, sve uži je put, provalije grozne bliži se rub. Jedan od njih postane grub:

„Ne sviđa mi se ovo, želim ostati.“

„Sretno“, rekli su, „idemo mi“.

I tako su do vrha stigla tek dvojica.

Zagrlili su se i zagledali u daljine. Kakva krasota! Kakve doline! Kakvi vrhovi sve uokolo! Na prvu bi najradije ostali ovdje. Ali prvi je sam sebe uštipnuo.

„Hajde“, rekao je. „Vratimo se natrag.“

Drugi pak – tko bi čekao nešto takvo!

„Znam“, zaklima, „tamo smo doma. Ali u glavi mi sve jače zvecka: što se nalazi тамо, iza onih brežuljaka... Jedva se otvorio pogled! Ne želim natrag, ja idem u svijet.“

Zajedno su ustali, potapšali se i uputili svak na svoju stranu. Od sada je svak' svojemu putu predan – ali sigurno, gotovo sigurno srest će se opet tko zna koji dan.

STRIC MATIC

Kad je stric Matic još bio mlad, uvijek je bio raspoložen za šalu i ples. A sada – kako bi mogao plesati kad jedva i stoji. Ne, sjedi na klupi i gleda u daljinu:

„Star sam, star“, pomisli. „Da nemam gitaru već bih odrvenio.“ Ovako pak drnda i mrmlja – i nije više tako usamljen. Pjeva, usput zaboravlja pa iznova pjeva:

„Poći će iza gore,
zagrabit žive vode,
malo će popiti,
i odmah živnuti...“

„Zaista?“ pojavi se glas ispod klupe.
Stric Matic pogleda i vidi da mu kod nogu čuči stari štakor.
„Ah“, zamahne, „to je samo pjesma...“
Reče štakor prepun sreće –
„Dобра је, добра“, plješće. „Хайде, ову ћемо увјеžбати. Ако и не донесемо живу воду – многима ће добро доћи. Како онو почиње?“

„Poći će iza gore...“
„Nikako ne sam.“
„Zagrabit žive vode...“
„Svoj lončić ti dam...“
„Malo će popiti...“
„Umočiti svoj rep...“
„I odmah živnuti...“
„Svijet će opet biti lijep...“

Pjevaju, drndaju, a štakor udara i bubnja po klupi.
Začuje ih poljski miš.
„Glazba, glazba“, cvili – već trči, pucketa i vrti svoj tamburin.
Iz grma pogleda mačka koja već nekoliko godina živi prilično divlje. Oprezno sjedne do njih, izvuče zviždaljku, zazviždi, prekrasno, mekano, s osjećajem. Dugo se već nije družila, ali s njima joj već nekako ide...
Zviždaljku začuje jež. Zgrabi trubu, zatrubi – o joj!
Truba začuje vjeverica. Sva se strese od sreće i dovuče svoju staru citru. Sama ne bi nikako počela, ali ako započnu drugi i ona će se pridružiti, na nju se može računati.

Dotrči pas latalica, sjedne na drva i rastegne svoju čuvenu harmoniku. Ne pogodi baš svaki put, ali tko bi mu zamjerio. Stric Matic sigurno ne! Sve više ih je, tko ne svira taj pjeva. Krijesnice svijetle i večer se protegne u noć. Grle se, iako se pred malo čas nisu niti poznavali. A stric Matic tapka među njima i dobroušno klima glavom. Uvijek iznova kad se vesele on je presretan. „Možda je

ovo zadnji put“, pomisli. Nikome ne mudruje i ne pametuje, iako je najstariji. Samo kad ih ujutro polako rastavlja, kaže:

„Pogledajte, svima je dobro došlo. Ja sam ovdje sam, pa kad vas povuće... uglavnom, ja volim društvo.“

Zatim se razidu, svak podje na svoju stranu, samo pas latalica ostane.

„A ti?“ upita ga stric Matic.

„Ne znam... ta vidiš da sve teže hodam, često mi je hladno, nisam više mlad...“

„Želiš ostati?“ reče stric Matic – i pas klimne glavom.

„Ništa se ne boj. Od sada će svakako biti drugačije – ali pusto zasigurno ne. Ti ne znaš kamo ćemo sve ići. Ooo, kamo god ćemo željeti!“

I počeli su. Stric Matic je pjevao i pas ga glasom pratio. Zapjevali su o udaljenim krajevima, onim poznatim i onim koje još nikada nisu vidjeli. Pjevali su o silnim junaštvinama i jedan drugome ugađali. Takvi pustolovci, a oba su bez zuba.

„Ako već ne možemo u svijet, svijet ćemo pozvati k sebi“, nestošno se smjehao stric Matic i mekano drndao po gitari. „Još smo živi, još smo tu.“

Tako zna stric Matic. Dobro okreće riječi, za svakoga nađe onu pravu. Star je, ali tjera samoću od sebe i drugih.

Ljuljaška za sve

Translated by Ksenija Premur
Contact: ksenija.premur@zg.t-com.hr

O ŠTAKORICI KOJA JE KUHALA MARMELADU

„Mogla bih skuhati marmeladu“, rekla je mama štakorica.

„Ali najprije ćeš nešto pročitati“, molili su je njezini mali štakorčići.

„Mogla bih sašiti nove zavjese.“

„Ali najprije ćeš nešto pročitati.“

„Mogla bih oprati prozore.“

„Ali najprije ćeš nešto pročitati.“

„Dobro, najprije ču nešto pročitati.“

I pročitala je dugu pripovijest o štakorici koja je svojoj kćeri tražila mladoženju.

„Ta je pripovijest lijepa“, rekli su štakorčići. „Može li još jednom?“

„Sutra“, rekla je mama.

Tako su štakori iz dana u dan slušali pripovijesti, nove i stare. Odrasli su, a kuća još uvijek nije imala zavjesa. Otišli su i mama je konačno mogla skuhati svoju marmeladu. A mi se čudimo zašto su štakori tako bistri da ih gotovo nitko nikada ne ulovi.

SEDAM MEDVJEDA

„Tu-tu-ru-tu-tuuu“, zapjevala je truba i već se zgodi da grančice pucaju, ptičice bježe, zečevi se povlače – jer medvjedi idu poprijeko.

Sedam medvjeda, sedam susjeda ide na planinu.

Zašto?

Zato da vide što ima iza nje.

Put ih odvede do šumske sječe gdje se nalaze jagode. Prvi se medvjed sagne, ubire, ubire, a drugi ga zovu, ali se on opire:

„Tu mi je bolje, ne idem više dalje.“

„Dobro“, rekli su, „lijepo se provedi.“

I krenulo ih je naprijed samo još šest.

U brijegu otkriše veliku spilju. Jedan medvjed krene u spilju, legne i reče:

„Kao po mjeri. To će biti moj dom. Tu ću ostati i ne idem više dalje.“

„Dobro“, rekli su medvjedi, „lijepo se provedi.“

I krenulo ih je naprijed samo još pet.

Sada iza grmlja nešto šuška: mlada medvjedica pogleda kroz granje. Jednom medvjedu u trenutku zapjeva srce, skrene s puta i nespretno reče:

„Tu mi je bolje... ne idem više naprijed.“

„Dobro“, rekli su, „lijepo se provedi.“

I ostala su još četvorica zanesenjaka.

Postanu žedni, ali nema vode, u lokvu umaču suhe jezike. I iznenada se jedan naljuti:

„Dosta je toga! Ne idem više naprijed!“

„Dobro“, rekli su, „lijepo se provedi.“

I ostala su još trojica na nogama.

Hodaju, hodaju, put je sve uži, malo po malo graniči s provalijom. Jedan se medvjed vuče sve više nevoljno:

„To mi se ne svida, ne idem više naprijed.“

„Dobro – kako hoćeš. Lijepo se provedi!“

I tako su do vrha dospjela samo dva medvjeda.

Zagrlili su se i zagledali u daljine. Kakva ljepota! Kakve doline! Kakvi vrhunci daleko uokrug! U prvi tren najradije ne bi krenuli dalje. Ali prvi je medvjed sam sebe uštinuo.

„Hajdemo“, rekao je, „krenimo nazad.“

Drugi – tko bi što takvoga očekivao!

„Znam“, kimnuo je, „ondje je naš dom. Pa ipak mi u glavi sve više zvoncka: što je ondje iza, iza onih brežuljaka... Sada se jedva otvorio pogled! Ne želim nazad, krećem u svijet.“

Zajedno su ustali, potapšali se i krenuli svatko na svoju stranu. Sada se svatko drži svojeg puta – ali sigurno, baš zasigurno iznova će se naći za tri puta tri dana.

STRIC MATIC

Kada je stric Matic bio mlad, uvijek je bio za šale i uvijek za ples. A sada – kako bi mogao plesati kada jedva još стоји na nogama. Ne, sjedi na klupi i gleda u daljinu: „Star sam, star“, mislio je. „Da nemam gitaru, već bih odrvenio.“ I tako trza žice i mrmlja – i manje je usamljen. Pjeva, odmah zaboravlja i pjeva pjesmu iznova:

„Poći će na planinu,
po živu vodu,
malo će ispiti,
i uskoro će biti življi...“

„Doista“, u tom se trenu oglasi ispod klupe.

Stric Matic pogleda i spazi da mu uz noge čuči stari štakor.

„Ah“, odmahne, „to je samo pjesma...“

Štakor je posve zanesen –

„Dobra je, dobra“, plješće. „Hajdemo, to ćemo uvježbati. I ako ne odnesemo živu vodu – ta će mnogima dobro prijati. Kako počinje?“

„Poći će na planinu...“
„Zasigurno ne sam.“
„Po živu vodu.“
„Svoj lončić ti dajem...“
„Malo će ispiti...“
„Pomočiti svoj rep...“
„I uskoro će biti življi...“
„I svijet će biti ljepši...“

Pjevaju, trzaju žice, a štakor kucka i bubnja po klupi.

Začuje ih poljski miš.

„Glazba, glazba“, cvili – već trči, cokće i vrti svoj bubnjić s praporcima.

Iz grma proviru mačka koja već nekoliko godina živi poprilično divlje. Oprezno prisjedne, izvuče zviždaljku, zazviždi, prekrasno, oštrim zvukom, osjećajno. Već dugo nije bila u društvu, a tu ipak nekako ide...

Zviždaljku začuje jež. Dograbi trubu, zatrubi – ojo!

Truba začuje vjeverica. Zadrhti od sreće i dovuče svoje stare citre. Da počne svirati sama, to ne, ali već počinju drugi, a potom će biti uz njih, neka se računa na nju.

Dotrči pas latalica, sjedne na drvo i rastegne svoju glasovitu harmoniku. Posve točno ne odsvira, ali tko bi mu gledao pod prste. Stric Matic nikako ne!

Sve ih je više i tko ne svira, taj pjeva. Krijesnice svijetle i večer se protegne u noć. Svi se zagdle, iako se do malo prije nisu poznavali. Stric Matic trapa među njima i dobrodušno im kima glavom. Svaki puta kada se opet zgodi veselje, pre-sretan je. „Možda je posljednji put“, misli. Nimalo ne mudruje i ništa ne nauči, iako je najstariji. Tek kada ih jutro polagano razdvaja, kaže im:

„Pogledajte, svima je godilo. Ja sam tu sam i ako vas privabi... no, društvo volim.“

Potom se raziđu, svatko ide na svoju stranu, samo pas latalica ne ide nikamo.

„A ti?“ upita stric Matic.

„Ne znam... vidiš i sam, hodam sve teže, često mi je hladno, nisam više mlad...“

„Ostaješ?“ reče stric Matic – i pas kimne glavom.

„Ničega se ne boj. Inače će biti kao i dosada, to je sigurno – ali pusto nikako. Ti ne znaš kamo ćemo sve ići. Ooo, kamo poželimo!“

I tako su krenuli. Stric Matic je pjevao, a pas mu je dopjevao. Zapjevali su o dalekim krajevima, koje su poznavali, i takvima, koje još nikada nisu vidjeli. O velikim junaštvinama su pjevali i jedno drugome ugađali. Obojica bez zuba, ali kakvi pustolovi.

„Ako nas dvojica ne možemo u svijet, svijet dozivamo sebi“, vragolasto se nasmiješio stric Matric i mekko trzao žice gitare. „Još smo živi, još smo tu.“

Tako zna stric Matric. Dobro obrće riječi, za svakoga nalazi pravu. Star je, ali sebi i drugima odagna samoću.

Schommels voor iedereen

Translated by Draga Rinkema
Contact: draga.rinkema4@gmail.com

OVER DE RAT DIE JAM MAAKTE

»Ik zou jam kunnen maken,« zei de moeder rat.
 »Wil je niet eerst wat voorlezen?« vroegen haar kleine ratjes.
 »Ik zou nieuwe gordijnen kunnen naaien.«
 »Maar eerst iets voorlezen.«
 »Ik zou ramen kunnen gaan zemen.«
 »Maar eerst iets voorlezen, alsjeblieft.«
 »Goed, dan ga ik eerst iets voorlezen.«
 En ze las een lang verhaal over de rat die de bruidegom voor haar dochter uitkoos.
 »Dat is mooi,« zeiden de ratjes. Nog een keer, als het mag?«
 »Morgen,« zei de moeder rat.
 Zo hebben de kleine ratjes dag in dag uit naar de verhalen geluisterd, zowel naar de nieuwe als de oude. Ze groeiden op. Maar het huis had nog steeds geen nieuwe gordijnen. Ze verlieten het huis uit. Nu kwam de moeder er eindelijk aan toe om jam te maken. En we blijven ons er maar over verwonderen: Hoe zou het toch komen dat de ratten zo slim zijn om zich nooit en te nimmer door wie dan ook laten vangen.

ZEVEN BEREN

»Tu-Te-Re-Tuut!«, hoor je de trompet en zie daar, de takjes knappen, de vogeltjes vliegen alle kanten uit, konijntjes slaan op de vlucht, want beren lopen overall dwars doorheen.

Zeven beren, zeven buren gaan de berg op.

Waarom?

Om te zien, wat recht is en wat krom.

En kijk naar het bosje, daar komen ze aan en zien daar de lekkere aardbeijtjes staan. De eerste buigt zich om ze te plukken. De rest ziet vanzelf, dat dit goed gaat lukken.

De anderen roepen: »Zeg kom je nog mee?«

Maar het beertje beslist, »Ik blijf hier, hoezee!«

En ze gaan met z'n zessen verder.

Op de steile heuvelrug ontdekken ze een fijn hol.

»Maar eens uitproberen, jongens, wat een lol.«

En dan zegt één beertje: »Dit past goed bij mij, net zo perfect als bij honing een bij.«

De anderen roepen: »Zeg kom je nog mee?«

Maar het beertje beslist, »Ik blijf hier, hoezee!«

Toen waren er nog maar vijf, die verder gingen.

Nu hoort men in 't bosje een prettig geluid, daar stond er voor eentje een prachtige bruid! »Hier heb ik het beter,« probeert het beertje uit te leggen maar eigenlijk hoeft hij al niets meer te zeggen.

De anderen roepen: »Zeg kom je nog mee?«

Maar het beertje beslist, »Ik blijf hier, hoezee!«

En daar bleven nog vier ijverige beren over en ze vervolgen hun weg.

Ze krijgen dorst en er is bijna geen water, dit kan toch niet jongens, en hoe moet het later? Dan meldt zich een beertje: »Dit wil ik niet meer! Aan mij is de keuze, dus blijf ik maar hier.«

De anderen roepen: »Zeg kom je nog mee?«

Maar het beertje beslist, »Ik blijf hier, hoezee!«

Toen bleven er nog drie sterke beren over die lopen en lopen, maar de weg wordt steeds gevanger. Het wordt hier heel steil en ook nog te nauw, daar jammert er eentje: »Dit vermoeit mij algauw.«

De anderen roepen: »Zeg kom je nog mee?«

Maar het beertje beslist, »Ik blijf hier, hoezee!«

Uiteindelijk bereiken de laatste twee beren de top van de berg.

Ze omhelzen elkaar, en kijken in de verte. »Wat een schoonheid, kijk maar naar het dal, en wat voor mooie bergtoppen bovenal...« Eerst wilden de beide beren het liefste blijven maar één beer vermande zich en wilde weer terug.

»Kom,« vroeg hij monter, »gaan wij weer naar huis, naar de veilige haven en 't eigen fornuis?«

Maar de andere zegt:

»Wie o wie zou dit nou willen? Ik ga niet naar huis, dit is om te gillen! We zien hier de wereld, dit is pas het begin, ik moet die verkennen, heb jij er ook zo'n zin in?«

Uiteindelijk kiezen de twee beren ieder zijn eigen kant, maar ze zien elkaar gauw weer in hun grootse verband.

OOM MATTHIJS

Toen oom Matthijs nog jong was, was hij altijd in voor een liedje en een dansje. Maar nu – hoe zou hij nog kunnen dansen als hij nog maar amper op zijn benen kan blijven staan? Nee, hij zit daar maar op de bank en staart in de verte: »Ik ben nu echt stokoud,« denkt hij bij zichzelf. »Als ik nou geen gitaar had, was ik zelf al een stukje hout.« En zo mompelt hij wat en speelt hij wat. Dan vliegt de tijd voorbij. Al zingend verzint hij wat nieuws, vergeet het gaandeweg weer en dicht wederom opnieuw:

»Ik ga naar de bergen
op zoek naar een bron,
zijn water is zo helend,
misschien dat ik weer dansen kon.«

»Echt waar?« hoort hij van onder de bank.

Oom Matthijs kijkt om zich heen en ziet een rat naast zijn voeten staan.

»Nee maar, dit is alleen maar een liedje...« wuift hij het weg.

Maar de rat houdt aan -

»Maar wel een heel goed liedje!« klapt hij in zijn handjes. »Laten we het samen oefenen. Ook al brengen we geen echt helend water, het liedje zelf kan ook wonderen verrichten. Zeg eens, hoe gaat het ook alweer?«

»Ik ga naar de bergen...«
»Zeker niet alleen...«
»Op zoek naar een bron...«
»En zie schoonheid om me heen...«
»Zijn water is zo helend...«
»Ik dep erin mijn teen...«
»Misschien dat ik weer dansen kon...«
»Kom, we gaan er samen heen...«

Ze zingen en swingen, de rat klopt en trommelt en springt in de rondte dat het een lieve lust is.

Dan hoort een veldmuis hen.

»Muziek, muziek,« piept hij vrolijk, en algauw rent hij en knipt met z'n vingers en schudt de tamboerijn.

Er schiet een kat uit het struikgewas, die al een hele tijd de wildebras uithangt. Voorzichtig komt hij erbij zitten, haalt zijn fluitje te voorschijn en speelt mee, wonderschoon, heel fijntjes en teder. Allang had hij geen gezelschap meer. Maar hier lukt het hem toch om mee te doen...

Het duurt niet lang totdat de egel het fluitje hoort. Hij pakt zijn trompetje, maar o wee – !

De eekhoorn hoort de trompet. Ze wordt er dolblij van en poetst gauw haar oude citer op om mee te doen. Om zelf te beginnen, dat was te veel gevraagd maar als de anderen al bezig zijn dan is ze dolgraag van de partij, daar kunnen ze van op aan. Er komt een zwerfhond aangelopen, gaat op de houten blokken zitten en opent zijn trekkharmonica, die niet meer al te zuiver klinkt. Bovendien – hij heeft niet altijd de juiste noot te pakken, maar daar maalt niemand om. En oom Matthijs al helemaal niet!

Er komen steeds meer dieren bij. Wie geen muziek maakt die zingt gezellig een deuntje mee. De avond wordt nacht en de vuurvliegjes gaan schijnen. Iedereen blij, zo onder elkaar, ook al kennen ze elkaar nog maar net. Het is knus en gezellig. Oom Matthijs loopt goedmoedig door de menigte heen en weer en denkt bij zichzelf, misschien is dit voor het laatst! Zonder de wijsheid in pacht te willen hebben en zonder opgeheven vinger, ook al is hij de oudste. Tegen het ochtendgloren oppert hij:

»Wat mooi, dat iedereen hier plezier heeft. Als jullie weer eens zin hebben, dan weet je me te vinden.«

Dan gaat iedereen zijn eigen weg. Alleen de zwerfhond blijft.

»En wat doe jij?« vraagt hij aan hem.

»Ik weet niet...« antwoordt de hond, »je ziet het toch, ik loop steeds moeilijker en krijg het gauw koud en ik ben ook de jongste niet meer...«

»Wil je soms blijven?« vraagt oom Matthijs en de hond knikt trouw en tevreden.

»Wees maar niet bang. Vanaf nu wordt alles anders, maar allesbehalve saai. Je kunt in je dromen nog niet bedenken waar we samen allemaal naartoe zullen gaan. Waarheen we ook maar willen!«

En ze zijn gelijk begonnen. Oom Matthijs zong en de hond deed mee. Ze zongen over verre oorden, zij het nou bekend of onbekend. De heldendaden bezongen zij en brachten elkaar een ode. Beiden waren bijna tandeloos maar oh, oh, oh, wat een avontuurlijk stel!

»Nu we oud zijn en moe, komt de wereld naar ons toe.« bedacht oom Matthijs en tokkelde zachtjes op zijn gitaar. »We leven nog en zijn nog fier, dit brengt ons moed en veel plezier.«

Dit is hem dan: oom Matthijs, ja, ja, hij is me er eentje. Hij kan goed met woorden overweg. Hij weet bij mensen altijd een gevoelige snaar te raken. Zo oud als hij is! En zo maakt oom Matthijs ook bij anderen aan hun eenzaamheid een einde.

Eine Schaukel für alle

Translated by Tadeja Lackner-Naberžnik
Contact: tadeja@lackner.at

VON DER RATTE, DIE MARMELADE KOCHTE

„Ich könnte Marmelade einkochen“, sagte die Rattenmutter.
„Aber zuerst liest du uns etwas vor“, baten ihre kleinen Rattenkinder.
„Ich könnte neue Vorhänge nähen.“
„Aber zuerst liest du uns etwas vor.“
„Ich könnte die Fenster putzen.“
„Aber zuerst liest du uns etwas vor.“
„Gut, zuerst lese ich etwas vor.“
Und sie las die lange Geschichte von der Ratte vor, die für ihre Tochter einen Bräutigam suchte.

„Die ist schön“, sagten die Rattenkinder. „Kannst du sie noch einmal vorlesen?“

„Morgen“, sagte die Mama.
So hörten die Rattenkinder tagein tagaus Geschichten, neue und alte. Sie wurden größer und das Haus hatte immer noch keine Vorhänge. Sie zogen aus und Mama konnte endlich ihre Marmelade einkochen. Und uns wundert es, warum die Ratten so klug sind, dass sie kaum jemand einfangen kann.

DIE SIEBEN BÄREN

„Ta-ta-ratta-taaa!“ ertönt die Trompete und schon geht es los, die Äste knacken, die Vögel scheuen, die Hasen fliehen – denn die Bären stapfen einfach querfeldein.

Sieben Bären, sieben benachbarte Bären steigen den Berg hinan.

Warum?

Um zu erfahren, wie denn dahinter die Welt sieht sich an.

Der Weg führt sie an einer Waldlichtung vorbei, wo Erdbeeren locken. Der erste will sich bücken und hört nicht mehr auf zu pflücken, die anderen rufen nach ihm, doch er will sich drücken:

„Hier hab ich's besser, ich bleibe hier.“

„Gut“, sagen die anderen, „dann Glück mit dir.“

Und es zogen von dannen ihrer noch sechs.

Im Hang entdecken sie eine seltsame Höhle. Einer geht rein, bettet sein Haupt und ruft aus:

„Für mich wie geschaffen. Das wird mein Heim. Ich geh' nicht mehr weiter, ich bleibe hier.“

„Gut“, sagen die anderen, „dann Glück mit dir.“

Und es zogen von dannen ihrer noch fünf.

Plötzlich raschelt es im Gebüsch: eine junge Bärin lugt zwischen den Ästen hervor. Einer entflammt alsbald in Liebe zu ihr, kommt vom Weg ab und stottert verlegen:

„Hier werde ich's besser haben ... ich bleibe hier.“

„Gut“, sagen die anderen, „dann Glück mit dir.“

Und es blieben noch unermüdliche vier.

Sie werden durstig, und kein Wasser in Sicht, sie lecken mit trockener Zunge an einer Pfütze. Jäh steigt der Zorn hoch in einem:

„Ich habe genug! Ich bleibe hier!“

„Gut“, sagen die anderen, „dann Glück mit dir.“

Und es blieben noch wackere drei.

Sie gehen und gehen, der Weg wird enger und enger, führt gar entlang einem Steilhang hin. Einer schleppt sich kaum noch dahin:

„Das macht keinen Spaß, ich bleibe hier.“

„Gut – wie du willst. Glück mit dir.“

Und es erreichen den Gipfel ihrer nur zwei.

Arm in Arm lassen sie den Blick in die Ferne schweifen. Welch' Schönheit, welch' Täler! Welch' Höhen ringsum! Zunächst wollen sie gar nicht mehr von der Stelle weichen. Doch dann nimmt der erste sich selbst bei der Nase.

„Komm“, sagt er, „wir kehren heim.“

Der andere aber – wer hätte sich's gedacht!

„Ich weiß“, nickte er zustimmend, „dort sind wir zu Haus'. Doch lockt un- aufhaltsam mich der Gedanke: Was ist da hinten, hinter den Hügeln dort ... Wie mir der Anblick gefällt! Ich will nicht zurück, ich geh in die Welt.“

Gemeinsam stehen sie auf, klopfen sich auf die Schulter und machen sich auf, jeder in seine Richtung.

Jetzt will jeder auf den eigenen Weg sich wagen, doch gewiss, ganz gewiss treffen sie sich wieder nach dreimal drei Tagen.

ONKEL FRITZ

Als Onkel Fritz noch jung war, war er immer zu Späßen und immer zum Tanzen aufgelegt. Aber jetzt – wie soll er da noch tanzen, wo er doch kaum mehr stehen kann. Nein, er sitzt auf der Bank und blickt in die Ferne: „Alt bin ich geworden, alt“, denkt er sich. „Wenn ich die Gitarre nicht hätte, wäre ich schon steif wie ein Stück Holz.“ So aber klimpert er auf der Gitarre und brummt vor sich hin – und die Zeit ist weniger einsam.

Er stimmt ein Lied an, vergisst es gleich wieder und dichtet neu:

„Auf zu den Bergen,
wo sich die Lebensquellen verbergen.
Ich trink einen Schluck,
schon kehrt das Leben zurück ...“

„Wirklich?“ lässt sich plötzlich eine Stimme unter der Bank vernehmen. Onkel Fritz schaut und sieht zu seinen Füßen eine alte Ratte hocken. „Ach“, winkt er ab, „das ist nur ein Lied ...“
Doch die Ratte ist begeistert:
„Es ist gut, es ist gut“, klatscht sie in die Hände. „Komm, lass uns das eintrainieren. Auch wenn wir keinen Lebensquell finden – es wird vielen gut tun. Wie fängt es gleich an?“

„Auf zu den Bergen ...“
„Du gehst nicht allein ...“
„Wo sich die Lebensquellen verbergen ...“
„Ich reiche dir den Becher mein ...“
„Ich trink einen Schluck ...“
„Und benetze meinen Schwanz ...“
„Schon kehrt das Leben zurück ...“
„Und die Welt erscheint in vollem Glanz ...“

Sie singen, klimpern, und die Ratte klopft und trommelt dazu auf die Bank. Da hört sie eine Feldmaus.
„Musik, Musik“, quiekt sie – schon rennt sie los und schlägt im Takt ihr wirbelndes Tamburin.

Hinter dem Busch lugt eine Katze hervor, die schon seit einigen Jahren ein ziemlich verwildertes Leben führt. Vorsichtig gesellt sie sich hinzu, holt ihre Flöte hervor, spielt auf, wunderschön, ganz fein und gefühlvoll. Schon lange war sie nicht in Gesellschaft, doch hier geht das einigermaßen ...

Ein Igel vernimmt die Flöte. Er ergreift seine Trompete, bläst auf – oje!

Ein Eichhörnchen hört die Trompete. Ein Schütteln durchfährt sie vor lauter Glück und sie zieht ihre alte Zitter hervor. Sie selbst hätte nicht angefangen, das nicht, aber wenn die anderen anfangen, dann ist sie dabei, man kann ruhig auf sie zählen!

Ein streunender Hund kommt angelaufen, setzt sich auf den Holzhaufen und breitet seine verstimmte Ziehharmonika auseinander. Er trifft nicht immer, aber wer sollte ihm schon unter die Finger sehen. Onkel Fritz sicher nicht! Es werden immer mehr, und wer nicht spielt, der singt. Die Glühwürmchen leuchten und der Abend geht in die Nacht über. Sie fallen einander in die Arme, obwohl sie sich vor kurzem nicht einmal gekannt haben. Und Onkel Fritz stapft (Gang eines alten Menschen) zwischen ihnen herum und nickt ihnen wohlwollend zu. Jedes Mal, wenn wieder eine Freude geschieht, ist er überglücklich.

„Vielleicht ist es das letzte Mal“, denkt er. Er gibt keine Weisheiten von sich und verbreitet keine Lehren, obwohl er der älteste ist. Erst dann, als sie der Morgen langsam auseinandertreibt, sagt er zu ihnen:

„Schaut, es hat uns allen gutgetan. Ich bin hier allein, und wenn euch danach ist ... kurzum, ich freue mich über Gesellschaft.“

Dann geht jeder seines Weges, nur der Streuner röhrt sich nicht von der Stelle.

„Und du?“ fragt ihn Onkel Fritz.

„Ich weiß nicht ... du siehst ja, das Gehen fällt mir immer schwerer, ich friere leicht, ich bin nicht mehr jung ...“

„Bleibst du?“ sagt Onkel Fritz – und der Hund nickt.

„Hab nur keine Angst. Es wird anders als bisher, das ist sicher – aber langweilig bestimmt nicht. Du hast keine Ahnung, wo wir überall hingehen werden. Oooh, wohin es uns auch immer beliebt!

Und sie legten los. Onkel Fritz sang und der Hund begleitete ihn. Sie sangen von fernen Ländern, die sie kannten, und von solchen, die sie noch nie gesehen hatten. Große Heldenaten besangen sie und bauchpinselten einer den anderen. Beide zahnlos, aber was für Abenteurer!

„Wenn wir nicht in die Welt können, dann rufen wir eben die Welt zu uns“, schmunzelte Onkel Fritz und strich weich über die Seiten. „Noch sind wir am Leben, noch gibt es uns.“

So einer war Onkel Fritz. Er konnte gut mit Worten, fand für jeden das richtige. Er ist alt, doch vertreibt er sich und anderen die Einsamkeit.

Mindenki hintája

Translated by Gergely Bakonyi

Contact: gergelybakonyi@yahoo.com

A PATKÁNYRÓL, AKI LEKVÁRT FŐZÖTT BE

- Befőzhetném a lekvárt – mondta patkánymama.
 - Először olvass fel valamit! – kérték a kispatkányai.
 - Megvarrhatnám az új függönyt.
 - Először olvass fel valamit!
 - Lepucolhatnám az ablakokat.
 - Először olvass fel valamit!
 - Jól van, először olvasok valamit.

És felolvast egy hosszú történetet egy patkányról, aki a lányának vőlegényt keresett.

- Ez nagyon szép! – mondták a kispatkányok. – Lehet még egyszer?
- Holnap – mondta a mama.

Így hallgattak a kispatkányok nap mint nap történeteket, újakat és régieket. Felnőttek, és a házban még mindig nem volt függöny. Elmentek, és a mama végre befőzhette a lekvárját. Mi meg csodálkozunk, miért olyan furfangosak a patkányok, hogy soha senki nem kapja el őket.

HÉT MEDVE

– Tra-tra-ra-tra-traaaa! – harsan fel a trombita, nicsak, ágak reccsenek, madarak rebbenenek, nyulak fogják menekülőre – hiszen medvék járják a vidéket.

Hét medve, hétfő szomszéd megy a hegyre fel.

Hogy miért?

Azért, hogy megnézzék, mi van mögötte.

Az út erdei tisztáson át vezet, ott érik a kívánatos eper. Az első lehajol, szedi, szedegeti, a többiek hívják, de ő ellenkezik:

- Itt nekem jobb lesz, tovább nem megyek.
- Jól van – felelnek – minden jót neked!

Tovább már csak hatan mentek tovább.

A bérce alatt takaros barlangot találnak. Bemegy az egyik, ledől, és így szól:

– Éppen jó lesz. Ez lesz az otthonom. Itt maradok, és tovább nem megyek.

- Jól van – felelnek – minden jót neked!

Tovább már csak öten mentek tovább.

Most a bokor mögött valami megzörren, az ágak között medvelányka lesked.

Az egyik szíve megdobban hirtelen, letér az útról, és pirulva belekezd:

- Itt nekem jobb lesz... tovább nem megyek.
- Jól van – felelnek – minden jót neked!

Maradt még négy továbbhaladó.

Szomjasak lesznek, víz pedig nincsen, a pocsolyát nyaldossák száraz nyelvükkel. Váratlanul az egyik dühbe gurul:

- Elég volt ebből! Tovább nem megyek!
- Jól van – felelnek – minden jót neked!

Maradt még három kitartó.

Mennek, mendegélnek, az út egyre szűkebb, közelebb és közelebb a szakadék széle. Az egyik mind kedvetlenebbül lépked:

- Nem bírom ezt! Tovább nem megyek!
- Jól van – ahogy akarod. minden jót neked!

És a csúcsra csak kettő ért fel.

Összeöllelkeztek, a távolba meredtek. Micsoda szépség! Micsoda völgyek! Micsoda csúcsok a távolban körbe! Eleinte nem is akartak mozdulni onnan.

Aztán mégis az egyik szedelődzöködni kezdett.

- Gyerünk! – mondta. – Menjünk haza!

A másik meg – ki gondolta volna:

– Tudom – biccentett –, arra van az otthonunk. De engem egyre jobban furdal: mi van ott hátul, azok mögött a kis hegyek mögött... Épp csak most tárujt elénk ez a kép. A nagyvilágba vágyom, vissza nem megyek én.

Felálltak mindenketten, hátba veregették egymást, és nekivágta a maguk útjának. Most a saját útjukat járják – de bizonyos, egészen bizonyos, hogy újra találkoznak, míg a világ s hétnap.

MATIC BÁCSI

Amikor Matic bácsi még fiatal volt, mindig szívesen mulatott, mindig szívesen táncolt. Most meg – hogyan táncoljon, ha alig áll a lábán? Nem, a padon ül, és a messzeségbe réved: – Öreg vagyok, öreg – gondolja. – Ha nem lenne gitárom, rég elfásultam volna. Így hát dúdol, és penget valamit – így az idő kevésbé telik magányosan. Dalolbat, közben elfelejt, aztán újratölki:

Felmegyek én a hegyre
élő vizet keresve,
iszom majd egy keveset,
attól leszek eleven...

– Tényleg? – hangzik egyszer csak a pad alól.
Matic bácsi lenéz, és látja, hogy a lábainál egy öreg patkány kuporog.
– Á – legyint rá –, ez csak egy dal...
De a patkány egészen izgatott.
– Jó, ez jó – tapsol. – Gyerünk, gyakoroljuk be együtt! Még úgy is, ha nem hozunk élő vizet – sokaknak jobb lesz az úgy. Hogy is kezdődik?

– Felmegyek én a hegyre...
– Egyedül bár nem hagylak...
– Élő vizet keresve...
– A kulacsom neked adva...
– Iszom majd egy keveset...
– Belemártom farkamat...
– Attól leszek eleven...
– Szébb a világ, boldogabb...

Énekelnek, pilinckáznak, a patkány pedig kopog és dobol a padon.
Meghallja őket a mezei egér.
– Zene, zene! – cincogja, és szalad, csettintget és rázza a tamburinját.
A bokorból kinéz a macska, aki már néhány éve meglehetősen elvadultan él.
Óvatosan helyet foglal, sípot vesz elő, elkezd rajta játszani, csodaszépen, lágyan, érzéssel. Már régóta nem volt társaságban, itt most megvan valahogy...
A sípot meghallja a sün. Fogja a trombitát, rázendít – hohó!
A trombitát meghallja a mókus. Megborzong az örömtől, és előhúzza öreg citeráját. Hogy egyedül fogjon bele? Azt nem. Ha mások elkezdik, akkor ő is csatlakozik, számoljanak vele is.
Odaszalad a kóbör kutya, a fahasábokra ül, és kibontja elhangolódott har-

monikáját. A hangot éppenséggel nem találja el minden, de ki ügyelne a kezére? Matic bácsi biztosan nem! Egyre többen vannak, és aki nem játszik, az énekel. Fénylenek a szentjánosbogarak, és az est éjjelre fordul. Összeölkeznek, noha korábban nem ismerték egymást. Matic bácsi mint egy gólya járkál köztük, és jólélkűen bologat. Nagyon boldog minden alkalommal, amikor örömmel vannak együtt. – Talán utoljára – gondolja. Nem okoskodik, nem is tanít, noha ő a legidősebb. Csak amikor a reggel szép lassan szétszórja őket, szólal meg:

– Nézzétek, mindenkinet milyen jól megy. Én egyedül vagyok itt, és amikor összejöttök... Szeretem a társaságot, na.

Aztán szétozlanak, mindenki megy a maga dolgára, csak a kóbor kutya nem megy sehova.

– És te? – kérdei Matic bácsi.

– Nem tudom... Hiszen látod, egyre nehezebben járok, igen fázom, nem vagyok már fiatal...

– Maradsz? – kérdei Matic bácsi, és a kutya bólint.

– Egyet se félj! Másképp lesz, mint eddig, hidd el – unalmás biztosan nem lesz. Nem is tudod, hová mindenhol fogunk el menni. Ó, ahová csak akarunk!

És elkezdték. Matic bácsi énekelt, és a kutya kísérte. Énekelní kezdtek távoli vidékekről, amiket ismertek, és olyanokról, amelyeket még sohasem láttak. Vitész hóstettekről énekeltek, amivel fellelkesítették egymást. Egyiknek sincs már fogta, mégis micsoda kalandozok!

– Ha mi nem tudjuk a világot járni, a világot hívjuk magunkhoz – vigyordott el Matic bácsi, és lágyan pengette a gitárt. – Még élünk, még itt vagyunk.

Hát ezt tudja Matic bácsi. Jól forgatja a szavakat, mindenivel szót ért. Öreg ugyan, de elüzi a maga és mások magányát.

Un'altalena per tutti

Translated by Lucia Gaja Scuteri
Contact: lg.scuteri@gmail.com

MAMMA RATTA E LA MARMELLATA

“Potrei fare la marmellata” disse mamma ratta.

“Ma prima leggici qualcosa” la pregarono i suoi piccoli.

“Potrei cucire delle tende nuove.”

“Ma prima leggici qualcosa.”

“Potrei lavare le finestre.”

“Ma prima leggici qualcosa.”

“E va bene, prima di tutto vi leggo qualcosa.”

E lesse una lunga storia su una ratta che cercava marito alla propria figlia.
“Questa è proprio una bella storia” dissero i piccoli ratti “ce la leggi di nuovo?”

“Domani” disse la mamma.

Così di giorno in giorno i piccoli ratti ascoltavano favole, vecchie e nuove. Crebbero e la casa continuava ad essere priva di tende. Solo quando lasciarono la tana, la mamma poté finalmente fare la sua marmellata.

E noi che continuiamo a stupirci del fatto che i ratti siano talmente intelligenti, che quasi nessuno li acchiappa mai.

I SETTE ORSI

“Po-po-ro-po-poooo!” suona la tromba e subito si sente lo scoppiettio di ramoscelli calpestati, gli uccellini scappano e i conigli battono la ritirata – perché gli orsi, quando camminano, avanzano in diagonale.

Sette orsi, tutti e sette vicini, vanno in montagna.

Perché?

Per vedere cosa c'è oltre la montagna.

Il sentiero li conduce fino a una radura nel bosco, piena zeppa di fragole invitanti. Il primo si china in avanti, si mette a raccoglierle e raccoglierle, gli altri lo chiamano, ma lui ribatte:

“Qui mi piace, non vengo più con voi.”

“Va bene” dissero “buona fortuna.”

E proseguirono solo in sei.

Lungo la riva del fiume scoprono una bella caverna. Uno vi entra, si stende e dice:

“Come su misura. Questa sarà la mia casa. Rimango qui e non vengo più con voi.”

“Va bene” dissero “buona fortuna.”

E proseguirono solo in cinque.

D'un tratto si sente un fruscio da un cespuglio: una giovane orsa fa capolino da dietro i rami. All'istante uno di loro ha un tuffo al cuore, scende dal sentiero e tutto imbarazzato comincia:

“Qui starò meglio ... non vengo più con voi.”

“Va bene” dissero “buona fortuna.”

E rimasero in quattro intrepidi.

Gli viene sete ma acqua non ce ne sta, intingono in una pozzanghera le lingue riarse. All'improvviso uno di loro si arrabbia:

“Ne ho abbastanza! Non vengo più con voi!”

“Va bene” dissero “buona fortuna”

E rimasero ancora i tre più determinati.

Camminano e camminano, il sentiero si fa sempre più stretto, a poco a poco di lato si apre un precipizio. Uno si trascina con sempre meno voglia:

“Questo non mi piace, non vengo più con voi.”

“Va bene – come vuoi. Buona fortuna.”

E giunsero in cima solo in due.

Si abbracciarono e contemplarono l'orizzonte. Che meraviglia! Che vallate! Che cime tutt'intorno, a perdita d'occhio! All'inizio quasi quasi non se ne sarebbero più voluti andare da là. Ma il primo si diede un pizzicotto da solo.

“Dai” disse “torniamo indietro.”

E l'altro – chi l'avrebbe mai detto!

“Lo so” annuiva “lì c'è la nostra casa. Ma in testa mi risuona un tintinnio, una domanda sempre più insistente: cosa c'è la dietro, là, oltre a quelle montagne! ... Mi si sono appena aperti gli orizzonti! Non voglio tornare indietro, io me ne vado in giro per il mondo.”

Si alzarono entrambi, si salutarono e andarono ciascuno nella sua direzione.

Ora entrambi proseguono, ciascuno per la propria strada, ma di sicuro si incontreranno di nuovo tra tre volte tre giorni.

ZIO TOBIA

Quando zio Tobia era ancora giovane, era sempre in vena di scherzi e di balli. Ora invece ... come fa a ballare se si regge appena in piedi. No, sta seduto sulla panchina e guarda in lontananza: "Sono vecchio, proprio vecchio!" pensa tra sé e sé. "Se non avessi la chitarra mi sarei già arrugginito." Così invece strimpella e borbotta e si sente meno solo.

Canticchia, dimentica subito e compone da capo:

"Andrò oltre la montagna
per l'acqua miracolosa,
ne berrò poca
e sarò subito un po' più vispo ..."

"Sul serio?" si fa viva una voce da sotto la panchina.

Zio Tobia si sporge in avanti e vede che vicino alle sue gambe c'è accoccolato un vecchio ratto.

"Ah" si schermì con un gesto della mano "è solo una canzone ..."

Il ratto invece tutto entusiasta:

"È bella, è bella" applaude "dai, proviamocela per bene insieme. Anche se non troveremo l'acqua miracolosa, la canzone farà comunque del bene a molti. Com'è che comincia?"

"Andrò oltre la montagna ..."
"Di certo non solo."
"Per l'acqua miracolosa ..."
"Ti do il pentolino ..."
"Ne berrò poca ..."
"Vi intingo la coda ..."
"E sarò subito un po' più vispo ..."
"E il mondo sarà più bello ..."

Cantano e strimpellano e il ratto tiene il tempo tamburellando sulla panchina. Un topolino di campagna li sente.
"Musica, musica" squittisce, e già corre roteando e battendo sul suo tamburino.

Dal cespuglio spunta fuori un gatto che negli ultimi anni si era abbastanza inselvaticchito. Si avvicina prudentemente, tira fuori un piffero e comincia a suonare meravigliosamente, con delicatezza e sensibilità. Da tempo non stava in compagnia, ma qui si trova stranamente a suo agio.

Un porcospino sente il piffero. Agguanta la sua tromba e comincia a strombettare – oh, oh!

Uno scoiattolo sente la tromba. È fuori di sé dalla gioia e tira fuori la sua vecchia cетra. Da solo non si metterebbe mai a suonare, eh no, ma se cominciano gli altri allora di sicuro parteciperà, ci si può contare.

Accorre un cane vagabondo, si siede sulla legna e apre la sua fisarmonica stonata. Non centra sempre le note, ma nessuno lo sta a controllare, di sicuro non zio Tobia. Ce ne sono sempre di più e chi non suona, canta. Si illuminano le lucciole e la sera si fa notte. Si abbracciano con foga, anche se fino a poco prima non si conoscevano affatto. Zio Tobia va zoppicando fra tutti e annuisce bonario. Ogni volta che c'è di nuovo un po' di felicità nell'aria è contentissimo. "Forse è l'ultima volta" si dice. Non fa prediche né lezioni, anche se è il più vecchio. Prende la parola soltanto quando il mattino pian piano li va separando e dice loro:

"Guardate, fa piacere a tutti. Io sto sempre qui da solo e quando vi va, beh, mi piace stare in compagnia."

Poi si separano, ognuno va per la sua strada, solo il cane vagabondo non accenna a muoversi.

"E tu?" gli chiede zio Tobia.

"Non so ... lo vedi anche tu che cammino con sempre più difficoltà, sono diventato freddoloso e non sono più giovane ..."

"Allora rimani?" chiede zio Tobia e il cane annuisce.

"Non temere. D'ora in poi sarà tutto diverso, non ci annoieremo più, poco ma sicuro. Ancora non sai in quanti luoghi andremo. Ooooh, ovunque vorremo!"

E cominciarono. Zio Tobia cantava e il cane faceva i controcanti. Cantavano di posti lontani che conoscevano e anche di posti che non avevano mai visto. Cantavano di epici eroi e l'un l'altro si riscaldavano il cuore a vicenda. Entrambi sdentati, ma che giramondo!

"Se noi non possiamo andare in giro per il mondo, allora portiamo il mondo qui da noi" ridacchiava zio Tobia e strimpellava dolcemente sulla sua chitarra. "Siamo ancora vivi, siamo ancora qui."

Così fa zio Tobia, ci sa fare con le parole, per ognuno trova quella giusta. È vecchio ma scaccia via la solitudine per sé e per gli altri.

みんなのブランコ

Translated by Jun Mita
Contact: junmitalcfr@hotmail.com

ジャムを作るネズミのはなし

「ジャムが作れるわね」とお母さんネズミが言いました。
「でもそのまえに何か読んで」と子供ネズミたちはお願いしました。
「新しいカーテンが縫えるわね」
「でもそのまえに何か読んで」
「窓が拭けるわね」
「でもそのまえに何か読んで」
「わかったわ、まず何かよんであげましょう」
そうしてお母さんネズミは、娘の花婿を探しにいったネズミのながいながいお話を読んで聞かせました。
「いいお話だね」と子ネズミたちは言いました。「もう一度よんではよ」
「また明日ね」とお母さんは言いました。
こんな風に、子ネズミたちはまいにちまいにち新しいお話や古いお話を聞かせてもらいました。みな大きくなりました。家にはまだカーテンがありませんでした。子供たちが家を出て行くと、お母さんネズミはやっと自分のジャムを作ることができました。それにしても、だれにも捕まえられないくらいネズミたちがどうしてあんなに賢いのか、ほんとうに不思議です。

七匹のクマ

「ハハハハーン」とトランペットが鳴ると、さあ出発です。小枝の折れる音がして、小鳥は逃げ出し、ウサギは身を潜めます。——というのも、クマたちがやってきたからです。

七匹のクマが、七匹のおとなりさんが山に向かっているのです。

なぜかって？

山の向こうに何があるのか見に行くのです。

道を行くと、森の中に開けたところがあり、イチゴが生っていました。先頭のクマは身を屈めるとイチゴを摘み始めて止めません。他のクマたちが呼ぶと、このクマはみんなの言うことを聞かずには言いました。

「ここの方がいい。もう先にはいかない」

「わかった」と他のクマたちは言いました。「元気でね」

六匹だけになったクマたちは先を急ぎました。

川のほとりに素敵な洞穴を見つけました。一匹のクマが中に入って横になると言いました。

「ボクにぴったりだ、これからはここがボクの家だ。ボクはここに残るから、もう先にはいかない」

「わかった」と他のクマたちは言いました。「元気でね」

そして五匹だけになったクマたちは先を急ぎました。

突然、茂みの向こうでガサガサと物音がしました。女の子グマが枝の間からこちらを覗っていました。すると一匹のクマの胸が高鳴り、道を逸れると、たどたどしく言いました。

「ここの方がいいんだ……もう先にはいかない」

「わかった」と他のクマたちは言いました。「元気でね」

やる気まんまんの四匹がまだ残っていました。

クマたちはのどが渴いて来ましたが、水を持っていなかったので、からからの舌を水たまりに浸しました。

「もうたくさんだ！ もう先にはいかない」

「わかった」と他のクマたちは言いました。「元気でね」

そして頑張り屋の三匹が残りました。

ずんずん、ずんずん歩きます。どんどん道は狭くなり、だんだん崖が迫ってきます。一匹のクマはしだいに歩くのが嫌になってしましました。

「こんなの嫌だ。もう先にはいかない！」

「わかった——君がそうしたいなら。元気でね」

そして、頂上にたどり着いたのは二匹だけでした。

二匹は抱き合い、遠くを見つめました。なんて美しいんでしょう。なんて素敵なお谷なんでしょう。周囲の山々の頂の美しいこと。はじめ二匹はここを去りたくないと思

思いました。でも、一匹は自分のことをつねりました。

「さあ」とそのクマは言いました。「帰ろう」

でも、もう一匹は——だれがそんなことを予想したでしょうか——

「うん」と頷き、「僕たちのうちがあるからね。でも、こんな考えが頭から離れないんだ。向こうには何があるんだろう。あの丘の向こうには……。もうちょっとでそれが見えるんだよ! 僕は帰りたくない。僕は世界を見に行くよ」

二人は並んで立ち、互いの体をポンポンと叩くと、それぞれの行き先に向かって出発しました、自分の道を行き——ちょうど、ちょうどぴったり三日が三回過ぎた後、二人は再会したのです。

マティツツおじさん

まだ若かった頃、おじさんはいつも冗談を言い、踊ったものでした。今は——踊るなんてどんでもありません。立つのもやっとなのです。おじさんはベンチに座って遠くを見ています。「年を取ったものだ」とおじさんは思いました。ギターを持っていなかつたらとっくに木になっていたろうな」と、ギターを爪弾き、つぶやきました——そして独りでいる時をさほど寂しいとは感じてはいませんでした。おじさんは歌う端から詩を忘れ、また新しい詩を作ります。

山へ行こう
命の水を
少し飲んだら
また元気

「本当に?」とベンチの下から声がありました。

マティツツおじさんが覗き込むと、足下に年取ったネズミがしゃがんでいました。

「いいや、」おじさんは手を振って、「ただの歌だよ……」

でもネズミはとっても熱心な様子です——

「いい歌だね、とてもいい」と言って手を叩きます。「ねえ、この歌を練習しようよ。命の水がなくても——みんなにとっていい歌だよ。始まりはどんな感じ?」

「山へ行こう……」
「一人じゃないよ」

「命の水を……」
 「コップをどうぞ……」
 「少し飲んだら……」
 「尻尾を浸す……」
 「また元気……」
 「そして世界はもっと美しく……」

二人は歌い、ギターを爪弾き、ネズミはベンチを叩いてリズムを取ります。
 野ネズミが耳を澄ませていました。
 「音楽だ、音楽だ」といってチューチューゴー鳴きます。早くも駆け出し、自分のタンバリンを叩き、くるくると回します。

茂みから猫が覗いています。この猫はもう何年も野良でした。注意深く腰掛け、笛を取り出し、とても上手に吹きました。繊細に、感情を込めて。猫は仲間と一緒に過ごすことはもう長いことありませんでしたが、ここではどうも上手く行くみたいですね……。

ハリネズミが笛の音を聞きました。トランペットを掴むと吹き始めました——おやおや！

リスがトランペットの調べを聞きつけました。幸せのあまり身震いし、自分の古いツイターを取り出しました。一人だったら弾かなかつたでしょうが、他の人が演奏しているのでリスも参加してくれました。

野良の犬がふらりとやってきました。薪の上に腰掛け、調子の狂ったアコーディオンを広げました。上手く弾ける訳ではありませんでしたが、彼がアコーディオンを弾いている所なんてなかなか見られません。マティツツおじさんだって見たことがありませんでした！ どんどんと参加者が増え、楽器を演奏できない者は歌いました。蛍が光り、夕方から夜になりました。ちょっと前まで見知らぬ者同士が抱き合いました。マティツツおじさんはみんなの間をよろよろと歩き、親しげに頷いていました。うれしいことがある時はいつもとっても幸せな気分になりました。

「これが最後かも知れないな」とおじさんは思いました。おじさんは最年長でしたが、教え諭すようなことはしませんでした。ただ朝になって、だんだんと仲間がまばらになってきた時におじさんは言いました。

「さあ、みんな素晴らしいね。君たちが帰ったら私はここに一人きりだ……。いやあ、仲間はいいものだね」

そうして、めいめい家路につきました。野良犬だけがどこへも行きませんでした。

「君はどうするんだい?」とマティツツおじさんは聞きました。
「分からぬ……。分かるだろう。だんだんと歩くのがつらくなってきてね。
すぐに体が冷える。もう若くない……」

「ここに残るかい?」とマティツツおじさんが言いうと——犬は頷きました。

「心配することはない。なにかは変わる。それは確かだ。——退屈にならないことだけは確かだよ。どこに向かうか君は分からぬだろう。さあ、どこへでも行きたい所へ行こうじゃないか!」

そして二人は始めました。マティツツおじさんが歌い、犬が合わせます。二人の知っている遠い地のこと、まだ見ぬ地のことを歌いました。とても勇敢な行いについて二人は歌い、称え合いました。

歯抜けの二人でしたが、本物の冒険者でした。

「もし僕らが世界に出て行けないんなら、世界の方を僕らの所に呼び寄せればいいんだ」とマティツツおじさんは、にやりと笑って言い、ギターをそっと爪弾きました。「まだ二人とも生きている。まだここに存在しているんだ」

こういったことにマティツツおじさんは通じていました。言葉を上手に操り、どんな人にも相応しい言葉を授けることができました。年を取っていましたが、自分からも、他の人からも孤独を追い出したのです。

Лулашка за сите

Translated by Darko Spasov
Contact: polatski@gmail.com

За стаорецот што приготвуваше мармалад

- Треба да направам мармалад – рече мајката стаорец.
- Но најпрвин да ни прочиташ нешто – замолија стаорчињата.
- И да сошијам нови завеси...
- Ама прво да ни прочиташ нешто.
- А и прозорците се за чистење.
- Ама прво да ни прочиташ нешто.
- Добро, најпрвин ќе читаме.

И им прочита една долга приказна за една мајка стаорец којашто бараше младоженец за ќерка си.

- Убава приказна – рекоа стаорчињата. Може уште еднаш?
- Утре – рече мајка им.

Вака стаорчињата секој ден слушаа приказни, некогаш стари, но и нови. Пораснаа, а нивниот дом сè уште немаше завеси. Тие си заминаа и мајка им конечно можеше да го приготви својот мармалад. А ние отсекогаш сме се чуделе како тоа стаорците да се толку бистри, та речиси никој никогаш не може да ги фати.

Седум мечноци

- Ту-ту-ру-ту-туууу! – запеа трубата и, еве, гранчињата пукаат, пиленцата бегаат, а зајаците се затскриваат од патот на мечноците.

Седум мечноци, седум соседи одат в планина.

- Зошто?

– За да видат што има зад планината.

Патот врви крај голосек со јагоди и врби. Првиот мечок тргна по плодови зрели, другите го викаат, а тој вака им вели:

– Останувам овде! Стој!

– Добро – вратија тие.

И патот го продолжија шестмина на број.

Во брегот открија убава јама. Еден од нив влезе внатре, си легна и рече:

– Како по мерка. Продолжете вие! Ова е мојот свет!

– Добро, имај убав ден – вратија тие.

И патот го продолжија пет.

Онде зад грмушката нешто шуми: една млада мечка погледнува низ гранките. На еден од нив му затрепери срце, па срамежливо рече:

– Овде ќе ми биде подобро! Продолжете вие!

– Добро, имај убав ден – вратија тие.

Останаа значи сал четири мечоци орни.

Ожеднеа сите, мевот им се наду, и в ѓолче ги натопија јазиците суви.

И еден од нив рече в гнев:

– Доволно беше! Продолжете вие!

– Добро, имај убав ден – вратија тие.

Останаа уште тројца јунаци.

Одат така, врват, а патот ги води над карпи бели. Еден се влечка и безволно вели:

– Не ми се допаѓа ова! Продолжете вие!

– Добро, имај убав ден – вратија тие.

И до врвот се качија сал два.

Се претрнаа тие и погледнаа кон ширта. Каква убавина! Какви долини!

Какви ли врвови наоколу има! Овде би останале вечно. Но првиот се сепна:

– Ајде – рече – да се вратиме.

Вториот, пак, врати: „Како можеш да помислиш на тоа!“

– Добро, те разбираам – кимна со главата. Таму е нашиот дом. Но в глава остана свон: што ли таму има, отаде тие гори... Овде се отвори глед! Не се враќам, јас одам в свет.

Станаа, се потапкаа по рамо и тргнаа, секој на своја страна. Сега секој си врви по својот пат, но бездруго, бездруго набргу ќе се сртнат пак.

Чичо Мичо

Кога си беше чичо Мичо млад, тој секогаш беше расположен за шега и за игра. А денес – како да танцува, кога едвај стои. Си седи на клупата и гледа во далечина: „Стар сум, стар“ – си мисли. „Да не беше гитара, досега ќе се скаменев“ – ете така, си свири и си мрмори, а времето му врви не толку осамено. Си потпевнува, па заборава што пее и пак одново:

– Ќе одам в гора,
по жива вода,
ќе пивнам голтка,
ќе замине болка...

– Навистина? – се зачу глас од под клупата.

Чичо Мичо погледна и виде дека пред нозе му стои еден стар стаорец.

– Ах замавна, тоа е само песна...

А стаорецот му врати на старецот:

– Добра е, добра – и почна да ракоплеска. – Ајде, ќе ја извежбаме. И да не донесем жива вода, песната ќе развеселува. Како почнува?

– Ќе одам в гора...
– Секако не сам.
– По жива вода...
– И лонче имам...
– Ќе пивнам голтка...
– Ќе намокрам опаш...
– Ќе замине болка...
– И сиот свет е наш...

Си пеат, си свири, а стаорецот удира и тропа по клупата.

Ги дочу полското глувче.

– Музика, музика – зацивкува, и ете го, трча, пуха со прстињата и врти дајре.

Од грмушката погледнува мачката којашто веќе неколку години живее во дивина. Внимателно приседнува до нив, го вади свирчето и засвирува, прекрасно, со тенок звук и со душа. Долго време не се дружела, но се снаоѓа некако... Ежот го чу свирчето. Ја фати трубата и, о-х-х-оо, почна да свири!

Верверицата ја чу трубата. Скокна од среќа и отрча по својата стара цитра. Вака никогаш сама од себе не почнува да свири, но ќе засвири ли некој, сметајте на неа.

Дотрча и песот скитник, си седна на купот дрва и ја растегна хармониката. Добро, одвреме-навреме ќе прескокне некоја дирка, но кој да му забележи. Чичо Мичо сигурно не! Се собраа во голем број – едни свириат, други пеат. Светулките светат и квачерината продолжила во ноќ. Се гушкаат, иако пред малку едвај се познаваа. Чичо Мичо, пак, гегави меѓу нив и добродушно климнува со главата. Тој е пресреќен секој пат кога ќе се направи забава.

– Можеби е за последен пат – си мисли. Ништо не мудрува и никого не учи, иако е најстар. Само тогаш, кога утрото полека ги раздели, рече:

– Видовте, на сите ни беше убаво. Јас сум овде сам, и кога ќе ви дојде... па знаете, си сакам дружба.

Потоа се разотидоа, секој по својот пат, само песот скитник никаде.

– А ти? – праша чичо Мичо.

– Не знам... и самиот гледаш дека сè потешко се движам, често ми студи, не сум веќе млад...

– Ќе останеш? – праша чичо Мичо, а песот климна глава.

– Не плаши се од ништо. Ќе биде поинаку, тоа е сигурно, ама здодевно сигурно нема да ни биде. Не можеш да си претставиш каде сè нема да одиме. Оoo, каде што ќе посакаме!

И почнаа. Чичо Мичо запеа, а песот го придружуваше. Запеја за далечните места што ги знаеа и за таквите што сè уште не ги виделе. За силните јунаштва пееја и си исказуваа пријателство. Обата без заби, но со авантуристички дух.

– Ако ние не можеме во светот, тогаш светот ќе го донесеме кај нас – се потсмевнува чичо Мичо, нежно дрнкајќи во гитара. Сè уште сме живи, сè уште сме тука.

Е така знае чичо Мичо. Умее со зборовите и за секого го наоѓа вистинскиот. Стар е, но осаменоста ја победува и кај себе и кај другите.

Huśtawka dla każdego

Translated by Marlena Gruda

Contact: marlena.gruda@gmail.com

O SZCZURZYCY, CO ROBIŁA MARMOLADĘ

„Mogłabym zrobić marmoladę”, powiedziała mama szczurzyca.

„Ale najpierw coś nam przeczytasz”, poprosiły ją jej małe szczurki.

„Mogłam uszyć nowe zasłony”.

„Ale najpierw coś nam przeczytasz”.

„Mogłabym umyć okna”.

„Ale najpierw coś nam przeczytasz”.

„Dobrze, najpierw coś wam przeczytam”.

I przeczytała długą historię o szczurzycy, która szukała męża dla swojej córki.

„Ta jest ładna”, powiedziały szczurki. „Można jeszcze raz?”

„Jutro”, powiedziała mama.

I tak oto dzień w dzień szczurki słuchały opowieści, nowych i starych. Urosły i dom nadal nie miał zasłon. Odeszły i mama wreszcie mogła zrobić swoją marmoladę. A my się dziwimy, dlaczego szczury są takie bystre, że prawie nikt nie może ich złapać.

SIEDEM NIEDŹWIEDZI

„Tu-tu-ru-tu-tuuuuu!” słyszać trąbkę i już się zaczyna, gałązki pękają, ptaszki uciekają, zajęce się rozchodzą – wszem i wobec niedźwiedzie nadchodzą.

Siedem niedźwiedzi, siedmiu sąsiadów wchodzi na górę.

Po co?

Po to, żeby zobaczyć, co jest za nią.

Idą drogą i dochodzą do leśnej przesieki z kuszącymi poziomkami. Pierwszy się schyla, obiera, obiera, reszta go woła, a on się opiera:

„Tutaj jest mi lepiej, nie idę dalej”.

„Zgoda”, powiedzieli, „baw się dobrze i szalej”.

I szli dalej już tylko w szóstkę.

Na zboczu odkrywają piękną jaskinię. Jeden wchodzi do środka, kładzie się i mówi:

„Jak ułał. To będzie mój dom. Tutaj zostaję, nie idę dalej”.

„Zgoda”, powiedzieli, „baw się dobrze i szalej”.

I szli dalej już tylko w piątkę.

Wtem coś zaszaleści w krzakach: zza gałęzi wygląda młoda niedźwiedzica. Jednemu od razu serce pieśni zaczyna wyśpiewywać, schodzi z drogi i nieporadnie próbuje podejmować:

„Tutaj jest mi lepiej... nie idę dalej”.

„Zgoda”, powiedzieli, „baw się dobrze i szalej”.

I zostało jeszcze czterech zapaleńców.

Chce im się pić, a wody brakuje, w kałuży więc suche języki ratują. W końcu jeden wybucha zdenerwowany:

„Dość tego! Nie idę dalej”.

„Zgoda”, powiedzieli, „baw się dobrze i szalej”.

I zostało ich w gotowości jeszcze trzech.

Idą, idą, droga się zwęża, krok po kroku zaczyna graniczyć z przepaścią. Jeden wleczę się coraz bardziej niechętnie:

„Tego nie lubię, nie idę dalej”.

„Zgoda – jak chcesz. Baw się dobrze i szalej”.

I do szczytu dotarło tylko dwóch.

Stanęli w objęciu i wbili wzrok w horyzont. Jak pięknie! Jakie doliny! Jakie szczyty wokoło! Mogliby tam już zostać. Jednak pierwszy z nich się ocknął.

„Dalej”, powiedział, „trzeba wracać do domu”.

A drugi na to – do głowy by coś takiego nie przyszło nikomu!

„Wiem”, przytaknął, „tam jest nasze mieszkanie. Ale coś mi coraz głośniej zadaje pytanie: co jest tam z tyłu, za tymi górami... Dopiero teraz widzę wyraźnie! Nie chcę wracać, wyruszam w świat odważnie”.

Razem wstali, po plecach się poklepali i w różne strony skierowali. Teraz każdy idzie swoją drogą – bez wątpliwości, bez najmniejszych wątpliwości spotkają się znowu przy najbliższej sposobności.

WUJ MACIEJ

Gdy wuj Maciej był jeszcze młody, był i do żartów i tańca osłody. A teraz – jak ma tańczyć, skoro ledwo stoi. Nie, siedzi na ławce i patrzy w dal: „Jestem stary, stary”, myśli sobie. Gdybym nie miał gitary, już bym zardzewiał”. A tak brzdeka i duka – i nie jest mu tak bardzo samotnie. Podśpiewuje, potem zapomina i znów układa piosenki na nowo:

„Pójdę za górę,
po zdrową wodę,
trochę wypiję
i wnet ożyję...”

„Naprawdę?” wówczas dochodzi głos spod ławki.
Wuj Maciej spogląda i widzi, że przy jego nogach siedzi stary szczur.
„Ach”, wzducha, „to tylko piosenka...”
A szczur stary skacze zaaferowany cały –
„Dobra, dobra jest”, klaszcze. „Dalej, poćwiczmy to. Nawet jeśli nie przyniesiemy zdrowej wody – ta dobrze pozostały zrobi. Jak się zaczyna?”

„Pójdę za górę...”
„Pewnie nie sam.”
„Po zdrową wodę...”
„Śwój kubek ci dam...”
„Trocę wypiję...”
„Śwój ogon zwilżę...”
„I wnet ożyję...”
„I świat będzie piękniejszy...”

Śpiewają, brzdekażą, szczur stuka i uderza o ławkę.
Usłyszy ją mysz polna.
„Muzyka, muzyka”, piszczy – już biegnie, wywija i uderza w swój tamburyn.

Z górki spogląda kot, już kilka lat żyjący na dziko. Ostrożnie się dosiada, wyciąga piszczalkę, zapiszczy, pięknie, cienko, z wyczuciem. Jak na kogoś, kto tak długo nie był w towarzystwie, całkiem nieźle mu idzie...

Piszczalkę usłyszy jeź. Chwytą trąbkę, zatrąbi – ojej!
Trąbkę usłyszy wiewiórka. Wręcz otrząsa się ze szczęścia i wlecze swoje stare cytry. Żeby zacząć sama, to nie, ale jeśli inni zaczną, ona się przyłączy, mogą na nią liczyć.

Przybiega pies włóczęga, siada na pniach i rozciąga swój rozstrojony akordeon. Czasem mu nie wychodzi, ale kto by mu patrzył pod palce. Na pewno nie wuj Maciej! Jest ich coraz więcej i kto nie gra, ten śpiewa. Świtliki rozświetlają coraz głębszą noc. Wszyscy wręcz obejmują się, choć chwilę wcześniej się nie znali. A wuj Maciej nieudolnie przewija się między nimi, dobrodusznie im przytakując. Każde radosne wydarzenie go zaskakuje. „Może to ostatni raz”, myśli sobie. Nie mądrkuje i nie poucza, choć jest najstarszy. Tylko teraz, kiedy rozdziela ich poranek, mówi:

„Spójrzcie, wszystkim to wychodzi na dobre. Ja jestem tutaj sam, i kiedy tylko będącie mieli ochotę... wiecie, lubię towarzystwo”.

Rozchodzią się, każdy idzie w swoją stronę, jedynie pies włóczęga nigdzie.

„A ty?” pyta go wuj Maciej.

„Nie wiem... przecież widzisz, coraz ciężej chodzę, ciągle jest mi zimno, już nie jestem młody...”

„Zostajesz?” mówi wuj Maciej – i pies przytakuje.

„Tylko niczego się nie bój. Będzie tak jak wcześniej, to pewne – ale smutno na pewno nie. Nawet nie wiesz, dokąd będziemy chodzić. Oooo, dokąd tylko zechcemy!”

I zaczęli. Wuj Maciej śpiewał, a pies nucił. Śpiewali o dalekich krainach, które poznali i tych, których jeszcze nigdy nie widzieli. Śpiewali o silnych bohaterach, słodząc przy tym jeden drugiemu. Obaj bez zębów, a tacy łowcy przygód.

„Jeśli my nie możemy iść w świat, świat przyjdzie do nas”, śmiały się wuj Maciej i brzdekał miękko na gitarze. „Póki żyjemy, póki jesteśmy tutaj”.

Tak potrafi wuj Maciej. Umiejętnie żongluje słowami i dla każdego odpowiednie wybiera. Jest stary, a samotność jemu i jego otoczeniu nie doskwiara.

Un leagăn pentru toți

Translated by Paula Braga Šimenc
Contact: bragapaula@hotmail.com

DESPRE ȘOBOLĂNIȚA CARE FĂCEA DULCEAȚĂ

„Aș putea să fac dulceață“, a zis mama șobolăniță.

„Da' mai întâi, o să ne citești ceva“, au rugat-o șobolănițele ei.

„Aș putea să cos niște perdele noi“.

„Da' mai întâi, o să ne citești ceva“.

„Aș putea să spăl geamurile“.

„Da' mai întâi, o să ne citești ceva“.

„Bine, mai întâi o să vă citesc ceva“.

Și a citit o poveste lungă, despre o șobolăniță care-i căuta fetei ei un soț.

„Ce poveste frumoasă“, au zis șobolănițele, „O mai spui o dată?“

„Mâine“, a zis mama.

Și aşa, în fiecare zi, șobolănițele ascultau câte o poveste nouă sau veche. Au crescut, și casa e tot fără perdele. Au plecat de acasă și, în sfârșit, mama a putut să facă dulceață. Iar noi ne mirăm de ce sunt șobolănițele aşa de deștepte încât, aproape niciodată, nimeni nu le poate prinde.

ȘAPTE URȘI

„Tu-tu-ru-tu-tuuuu“, cântă o trompetă de se rup niște crengi, păsările zburătă-cesc, iepurii o iau din loc – pentru că trec urșii.

Şapte urşi, şapte vecini, se duc pe munte.

De ce?

De-aia, ca să vadă ce e dincolo de munte.

Drumul îi duce până într-o poiană, unde dau de frăguțe. Primul se apăla că și adună, și adună, ceilalți îl strigă, dar el le răspunde.

„Mi-e mai bine aici, nu merg mai departe“.

„Bine“, i-au zis, „petrecere frumoasă“.

Și la drum au plecat șase.

La malul unei ape, dau de-o vizuină. Unul intră în vizuină, se întinde și zice:

„Parcă-i făcută pentru mine. Asta o să fie casa mea. Aici rămân, nu mai merg mai departe“.

„Bine“, i-au zis, „petrecere frumoasă“.

Și la drum au plecat cinci.

Deodată, îndărătul unui tufiș, foșnește ceva: o ursoaică Tânără se uită printre frunze la ei. Dintr-o dată, unuia dintre urși începe să-i bubuiască înima-n piept, se oprește din drum și zice cam încurcat:

„Mi-e mai bine aici ... nu merg mai departe“.

„Bine“, i-au zis, „petrecere frumoasă“.

Și-au mai rămas doar patru pe drum.

Li se face sete, n-au apă, își bagă limbile uscate într-o băltoacă. Nici una, nici două, unul dintre ei zice furios:

„Mi-ajunge! Nu merg mai departe!“

„Bine“, i-au zis, „petrecere frumoasă“.

Și-au rămas în picioare numai trei.

Merg ei ce merg, drumul se face tot mai îngust, se face potecă chiar la buza prăpastiei. Unul dintre ei merge tot mai fără chef:

„Nu pot să sufăr poteca asta, nu merg mai departe“.

„Bine – cum vrei. Petrecere frumoasă!“

Iar în vârf au ajuns doar doi.

S-au luat în brațe și au privit în depărtare. Ce mai frumusețe! Ce mai văi! Ce mai piscuri de jur împrejur! Cel mai mult le-ar plăcea să nu mai plece de-aici. Da' ce l-o fi apucat pe primul că a zis:

„Hai“, a zis, „să ne-ntoarcem“.

Celălalt parcătă ar fi aşteptat!

„Știu“, a încuiuințat, „acolo-i casa noastră. Da' un gând tot nu-mi dă pace: ce-o fi acolo, după dealurile alea ... De-abia acum mi s-au arătat în fața ochilor! Nu vreau să mă-ntorc, mă duc în lume“.

S-au ridicat în picioare, s-au bătut pe umăr și-a apucat-o fiecare pe drumul lui. Acum fiecare e pe drumul lui – dar sigur, mai mult ca sigur că o să se întâlnescă iar. Peste trei zile luate câte trei.

NEA NELU

Pe când era încă Tânăr, nea Nelu se dădea în vânt să spună glume și să danzeze. Acum însă, cum să mai danzeze, că de-abia se mai ține pe picioare. Nu, stă pe bancă și se uită-n depărtare: „Sunt bătrân, bătrân“, își zice. „De n-aș avea chitară, aş începeni“. Așa că ciupește strunele și îngână ceva și se simte mai puțin singur. Începe să cânte, între timp uită ce-a-nceput și o ia de la capăt:

„La munte mă duc,
după apă fermecată,
beau doar un pic,
întineresc pe dată ...“

„Serios?“, zice cineva de sub bancă.

Nea Nelu se uită și vede că la picioarele lui stă un şobolan bătrân.

„Ah“, dă el din mâna, „e doar un cântec ...“

Şobolanul însă e de-a dreptul vrăjit.

„E frumos, frumos“, și bate din palme. „Hai să repetăm cântecul ăsta. Chiar dacă nu aducem apă fermecată, o să le placă multora. Cum e la-nceput?“

„La munte mă duc ...“
„Cu tine vin și eu ...“
„După apă fermecată ...“
„Îți dau ulcioru' meu ...“
„Beau doar un pic ...“
„Îmi bag coada-n apă ...“
„Întineresc pe dată ...“
„Lumea-i frumoasă deodată ...“

Cântă împreună, ciupesc strunele, şobolanul bate darabana pe bancă.

Un şoarece de câmp ii aude.

„Muzică, muzică“, chițcăie și pe dată aleargă, bate și-nvârtește o tamburină.

De pe un tufiş, la ei se uită o pisică, de câțiva ani trăieşte aşa, cam în sălbăticie. Se-aşează prevăzătoare lângă ei, își scoate fluierul, suflă-n el aşa de frumos, de înfocat, cu simțire. De mult n-a mai fost în tovărăşia cuiva, aici însă parcă nu-i displace ...

Un arici aude fluierul. Înşfacă trompeta și dăi, și cântă!

O veveriță aude trompeta. O trece un fior de felicire și-si aduce vechea ei țitteră. Să-nceapă de una singură, nici vorbă, da' dac-or să-nceapă ceilalți, atunci o să cânte și ea, pot să conteze pe asta.

Pe-acolo vine alergând și un câine vagabond, se-așează pe o grămadă de lemn și-și trage de acordeonul lui dezacordat. N-o prea nimerește, da' cine-o să stea cu ochii pe el? În niciun caz nea Nelu. S-au adunat tot mai mulți și cine nu cântă la un instrument, cântă din gură. Licuricii răspândesc lumină, iar sea-ra se lungește până-n noapte. Se iau în brațe, cu toate că nu e mult de când s-au cunoscut. Între ei, nea Nelu umblă șontâc-șontâc și dă din cap mulțumit. E pes-te măsură de fericit de câte ori bucuria își face apariția. „Poate e ultima dată“, își zice. Cu toate că e cel mai bătrân dintre ei, nu știe vorbe înțelepte, nici n-are ce să-i învețe.

Dar atunci când zorii îi despart încetul cu încetul, le zice:

„Vedeți, tuturor v-a plăcut. Eu sunt aici singur, dacă aveți chef... ei, îmi place tovărășia voastră.“

Pe urmă se despart, fiecare o ia pe drumul lui, numai câinele vagabond nu se duce nicăieri.

„Si tu?“, îl întrebă nea Nelu.

„Nu știu... vezi tu, umblu tot mai greu, mă ia mereu cu frig, nu mai sunt Tânăr...“

„Rămâi?“, zice nea Nelu, iar câinele dă din cap a încuviințare.

„Să nu-ți fie teamă. O să fie altfel decât a fost până acum, asta-i sigur, da' tot așa de sigur e că n-o să ne plăcăsim. Nici nu știi pe unde-o să umblăm. Ooo, unde o să ne poftescă inimă!“

Și-au început. Nea Nelu a-nceput să cânte, iar câinele îi ținea isonul. Cântau despre locurile îndepărtate unde fuseseră odată și despre cele pe care nu le văzuseră niciodată. Cântau împreună despre fapte de vitejie și se complimentau unul pe celălalt. Amândoi fără dinți, da' ce mai aventurieri!

„Dacă noi nu ne putem duce în lume, atunci chemăm lumea la noi,“ a zâmbit nea Nelu și a ciupit ușurel strunele chitarei. „Suntem încă în viață, suntem aici!“

Ăsta-i nea Nelu. Mereu se pricepe la cuvinte, mereu îl găsește pe cel potrivit. E bătrân, dar cu el nimeni nu suferă de singurătate.

Карусель историй

Translated by Aleksandra Krasovets
Contact: aleksandrakrasovec@yahoo.com

Про крысу, которая варила варенье

«Не сварить ли мне варенье», — сказала мама-крыса.

«Но сперва ты что-нибудь прочитаешь», — начали просить ее маленькие крысята.

«Не сшить ли мне новые занавески».

«Но сперва ты что-нибудь прочитаешь».

«Не помыть ли мне окна».

«Но сперва ты что-нибудь прочитаешь».

«Хорошо, сперва я что-нибудь прочитаю».

И она прочитала длинную историю о крысе, которая искала жениха для своей дочки.

«Красивая история, — сказали крысята, — А можно еще раз?»

«Завтра», — сказала мама.

Так крысята изо дня в день слушали рассказы, новые и старые. Они выросли, а в доме до сих пор не было занавесок. Они ушли из дома, и мама наконец-то смогла сварить варенье. А мы все удивляемся, почему крысы такие сообразительные, что их почти никто никогда не может поймать.

Семь медведей

«Ту-ту-ру-ту-туууу!» — поет труба и вот уже трещат ветки, птички разлетаются в стороны, зайцы убегают, так как медведи идут и не смотрят, куда ступают.

Семь медведей, семь соседей шагают в гору.

Зачем?

А чтобы посмотреть, что за ней.

Дорога ведет их на поляну в лесу, усеянную земляникой. Первый на-гибается, собирает и собирает, его зовут, а он им отвечает:

«Мне тут хорошо, не пойду дальше я».

«Отлично, — сказали, — оставайся, пока».

И дальше в дорогу их пошло только шесть.

Пещера в скале встречается им. Один идет внутрь, уже он решил:

«Точно по росту. Вот дом для меня. Довольно дороги, не пойду дал-ше я».

«Отлично, — сказали, — оставайся, пока».

И дальше в дорогу их направилось пять.

Вдруг шум неизвестный в кустах раздается: молодая медведица лука-во смеется. Один из медведей тут же сражен, сходит с пути и бормочет, смущен:

«Мне хорошо тут... не иду дальше я».

«Отлично, — сказали, — оставайся, пока».

Четыре упорных смело шли в путь.

Вдруг пить захотелось, нету воды, в лужи макают они языки. Один из медведей не на шутку стал зол:

«Хватит с меня! Не иду дальше я!»

«Отлично, — сказали, — оставайся, пока».

Шагать продолжали еще только трое.

Ходят и ходят, тропинка все уже, осталось немного, и будет обрыв.

И страх все сложнее скрывает один:

«Не нравится мне это, не иду дальше я».

«Что же, как хочешь. Оставайся, пока!».

И на вершину поднялись лишь два.

Обнялись, смотрели в дальние дали. Вот красота-то! Какие долины, холмы и поля! Так бы стояли здесь и любовались. Но первый очнулся.

«Послушай, — сказал он, — назад нам пора».

Второй же как-будто готовил ответ!

«Согласен, — кивнул он, — у своих — хорошо. Но для себя я никак не решу: что там за ними, за вершинами горными... Горизонт только-только открылся, возвращаться домой не вижу я смысла, дорога ведет меня в свет».

Они поднялись, лапы пожали и разошлись. Каждый тропинку выбрал свою, но без какого-либо сомнения по истечении должного времени путь их снова сведет.

Дед Матвей

Когда дед Матвей был еще молодым, то любил пошутить и поплясать. А теперь какие пляски, ноги совсем уже не те. Нет, он сидит на лавочке и смотрит в даль: «Старый я, старый», — думает про себя. «Не будь у меня гитары, уже весь бы задеревенел». И вот он бренчит на гитаре, бормочет что-то себе под нос — время бежит незаметнее. Напевает, тут же забывает, что спел, и уже сочиняет новое:

«Тропинка вьется за горой,
а там ручей с живой водой,
я немножечко попью,
и сил тут же наберу...»

«Правда?», — раздается в тот же момент голос из-под лавки.
Дед Матвей поворачивает голову и видит, что у его ног сидит старая крыса.

«Ах, — махает он рукой, — это всего лишь песня...»

Крыса не скрывает свое воодушевление:

«Хорошая, хорошая песня», — хлопает она лапками. «Давай repetировать. Даже если живой воды нам не достать, эта песня будет многим полезна. Как там она уже начинается?»

«Тропинка вьется за горой...»
«Дед знает точно путь...»
«А там ручей с живой водой...»
«Горшочек не забудь...»
«Я немножечко попью...»
«Ни капли не пролей...»
«И сил тут же наберу...»
«Жизнь станет веселей...»

Поют, бренчат, крыса как по барабану отбивает ритм об лавку.
Услышала их полевая мышь.
«Музыка, музыка», — пищит она и уже бежит, ударяя в свой бубен.
Из куста выглядывает кошка, которая уже несколько лет живет сама по себе. Осторожно присаживается рядом, достает рожок, начинает дудеть, замечательно, тонко, с чувством. Она уже давно не была в компании, здесь ей неплохо...

Рожок слышит еж. Хватает свою трубу, да как затрубит — ну и ну!

Трубу слышит белка. Вне себя от счастья тащит с собой свои старые гусли. Первой она начинать не будет, вот уж нетушки, но, если кто другой задает такт, то она с удовольствием присоединится, можно на нее рассчитывать.

Прибегает бродячий пес, садится на поленницу и растягивает меха своей расстроенной гармошки. В ноты он не всегда попадает, но никто его в этом корить не будет. Уж точно не дед Матвей! Их все больше и больше, кто не играет, тот поет. Светлячки зажглись, и вечер переходит в ночь. Все обнимаются, хоть и знакомы совсем недавно. Дед Матвей ковыляет между ними и добродушно покачивает головой. Каждый раз, когда случается какое-нибудь веселье, он необыкновенно рад. «А вдруг в последний раз», — закрадывается к нему мысль. Не умничает и никого не поучает, хоть он и старше всех. Лишь тогда, когда утро начинает потихоньку намекать на то, что пора уже идти по домам, дед Матвей им говорит:

«Смотрите, как нам всем было хорошо. Я тут один, и, если кому захочется... я всегда рад обществу».

Все расходятся, каждый идет в свою сторону, только бродячий пес недвигается с места.

«А ты что же?», — спрашивает его дед Матвей.

«Не знаю... видишь ли, лапы мои совсем меня не держат, костям зябко, старый я стал...»

«Останешься?», — говорит дед Матвей, пес кивает в ответ.

«Ты главное ничего не бойся. Все будет как раньше, но скучать нам уже точно не придется. Ты и представить себе не можешь, куда мы с тобой отправимся. О, да куда только захотим!»

И началось. Дед Матвей пел, а пес ему подпевал. Пели они о далеких краях, о тех, которые видели, и о тех, в которых никогда не бывали. Пели о больших подвигах, согревая друг другу душу. Оба без зубов, но зато какие любители приключений.

«Раз уж мы не можем отправиться в путешествие по белому свету, то позовем его к нам», — подшучивал дед Матвей и легонько бренчал на гитаре. «Мы еще живы, мы еще здесь».

Вот такой он, дед Матвей. Умеет подобрать слова, для каждого найдет то, самое нужное. Старый уже, никому не дает скучать в одиночестве.

Колыбелька для всех

Translated by Nadežda Starikova
Contact: nstarikova@mail.ru

Про крысу, которая варила варенье

«Я бы сварила варенье», — сказала мама-крыса.

«Сначала почитай», — попросили ее маленькие крысята.

«Я бы сшила новые занавески».

«Сначала почитай».

«Я бы помыла окна».

«Сначала почитай».

«Хорошо, сначала почитаю».

И она прочитала длинный рассказ о крысе, которая искала своей до-
чери жениха.

«Хороший рассказ, — сказали крысята, — Можно еще раз?»

«Завтра», — ответила мама.

Так крысята изо дня в день слушали рассказы, новые и старые. Они
выросли, а занавесок в доме так и не появилось. Они ушли из дома, и
мама, наконец, смогла сварить свое варенье. А мы все удивляемся, поче-
му крысы такие шустрые, что их никто поймать не может.

Семь медведей

«Ту-ту-ру-ту-тууу!», — поет труба и вот уже ветки трещат, птицы летят,
зайцы удирают — это медведи идут гурьбой.

Семь медведей, семь соседей взбираются на гору.

Зачем?

Чтобы увидеть, что за ней.

Тропа ведет их к лесной просеке, где полно земляники. Первый медведь нагибается, начинает собирать ягоды, остальные его окликают, а он упрямиться:

«Мне и здесь хорошо, не пойду дальше».

«Что ж, — сказали остальные, — всего хорошего».

И отправились дальше в шестером.

Попалась им на пути уютная пещера. Залез в нее другой медведь, лег и говорит:

«Точно по размеру. Это будет мой дом. Здесь останусь, дальше не пойду».

«Что ж, — сказали остальные, — всего хорошего».

И пошли дальше в пятером.

Тут в кустах зашумело: молодая медведица выглянула из-за ветвей.

У одного медведя екнуло сердце, он свернулся с тропы и замялся:

«Мне здесь лучше... Я дальше не пойду».

«Что ж, — сказали остальные, — всего хорошего».

И осталось их четверо упорных.

Пить хочется, воды нет, сухими языками скребут медведи по луже.

Один вдруг как рассердится:

«Все, хватит! Дальше не пойду!»

«Что ж, — сказали остальные, — всего хорошего».

Так их осталось трое самых стойких.

Идут, идут, тропа все уже, впереди обрыв. Один медведь плетется с неохотой:

«Мне так не нравиться, дальше не пойду».

«Что ж, как хочешь, всего хорошего».

И до вершины добралось только двое.

Они обнялись и огляделись вокруг. Какая красота! Какие долины! Какие вершины вокруг! Хорошо, что они не свернули с пути. Но тут один сам себя ущипнул.

«Давай вернемся», — сказал он.

А другой и говорит (кто бы мог этого ожидать): «Знаю, тут мы дома. Но у меня в голове все вертится и вертится: что там за этими горами ... Еще чуть-чуть и будет видно. Не хочу я обратно, пойду дальше мир смотреть».

Они поднялись, потрепали друг друга по плечу и повернули каждый в свою сторону. Каждый пошел своей дорогой — но они непременно, обязательно снова встретятся, скоро встретятся, совсем скоро.

Дед Доживу до ста лет

когда дед Доживу до ста лет был еще молод, он любил шутить и танцевать. А теперь — какие там танцы, он едва на ногах стоит. Теперь он сидит на скамейке и смотрит вдаль: «Старый я, старый», — думает он. «Если бы не гитара, я бы совсем окостенел». А так побренчит и помурлычет себе под нос, глядишь, и не так одиноко. Поет, потом забывает, что пел и сочиняет заново:

«Пойду я за гору,
За водицей живой,
Попью ее вволю,
И вмиг оживу...»

И тут из-под скамейки раздалось: «В самом деле?»
дед Доживу до ста лет смотрит — возле его ног сидит старая крыса.
«Это же, — воскликнул он, замахнувшись, — просто песня...»
А крыса с восторгом как закричит:
«Хорошая, песня, хорошая, — и хлопает в ладоши. — Давай попробуем вместе. Даже если не принесем живой воды — сделаем многим приятно. Как начинается?»

«Пойду я за гору...»
«Иди не один...»
«За водицей живой...»
«Возьми мой кувшин...»
«Попью ее вволю...»
«Свой хвост намочу...»
«И вмиг оживу...»
«И все в этом мире станет мне по плечу...»

И стали они вместе петь, тренькать, а крыса еще и барабанить по скамейке.

И услышала их полевая мышь.
«Музыка, музыка!», — завизжала мышь и побежала, постукивая в свой бубен.

Из кустов выглянула кошка, давно живущая в лесу сама по себе. Она осторожно присела, достала дудочку и задудела нежно, тоненько, с чувством. Давно она не была в компании, а тут такое происходит ...

Дудочка услышал еж. Он схватил трубу, да как затрубит!

Трубу услышала белка. Она так и затряслась от счастья и вытащила свои старые гусли. Сама бы белка никогда не начала играть, но раз заиграли другие, почему бы не присоединиться, пусть и на нее рассчитывают. Тут и бродячий пес приковылял, сел на сучья и развернул свою расстроенную гармошку. По клавишам, правда, он попадал не всегда, но кто будет следить за его лапами? дед Доживу до ста лет точно не будет! А зверей все больше, кто не играет, тот поет. Светлячки светят, вечер переходит в ночь. Все бросаются друг другу в объятия, хотя раньше и знакомы то не были. Дед Доживу до ста лет ковыляет между гостей и добродушно кивает. Каждый раз, когда снова приходит веселье, старик счастлив. «Может, это в последний раз», — думает он. Он не мудрствует и не поучает, хотя и самый старый. А, провожая всех утром, говорит:

«Что ж, всем понравилось. Я здесь, и когда захотите... словом, я люблю хорошую компанию».

Потом все расходятся, каждый идет своей дорогой, только бродячему псу некуда идти.

«А ты?», — спрашивает дед.

«Не знаю, ... видишь, ходить мне трудно, меня знобит, я уж не молод...»

«Останешься?», — предлагает дед Доживу до ста лет и пес кивает.

«Ничего не бойся. Все будет как раньше, только скучно не будет. И знаешь, куда мы пойдем? Куда только захотим!»

И началось! Дед Доживу до ста лет пел, а пес ему подпевал. Они пели о дальних краях, которые знали, и о тех, которых никогда не видели. О геройских подвигах пели они, о подвигах, согревающих души. Старик и пес — два беззубых искателя приключений.

«Если мы не можем попасть в мир, мы позовем мир к себе», — ухмыльнулся дед, мягко тренякая на гитаре. «Мы еще живы, мы еще здесь».

Вот такой он, дед Доживу до ста лет. Язык у него подвешен, он для каждого найдет нужное слово. Хоть и старик, а скучать не дает ни себе, ни другим.

Ljuljaška za sve

Translated by Dragana Bojanic Tijardovic
Contact: d.b.t@sbb.rs

O PACOVKI KOJA JE PRAVILA PEKMEZ

»Mogla bih da napravim pekmez«, reče mama pacovka.

»Najpre nam nešto pročitaj«, molili su mali pacovi.

»Mogla bih da sašijem novu zavesu.«

»Najpre nam nešto pročitaj.«

»Mogla bih da operem prozore.«

»Najpre nam nešto pročitaj.«

»Dobro, najpre ču vam nešto pročitati.«

Pročitala im je dugačku priču o pacovki koja je tražila mladoženju za svoju čerku.

»Ovo je lepa priča«, rekoše mali pacovi. »Možeš li još jednom da nam je pročitaš?«

»Sutra«, reče mama.

Tako su mali pacovi svakog dana slušali priče, nove i stare. Oni su porasli, a kuća ostade bez zavesa. Pacovi odoše, i mama je konačno mogla da napravi pekmez. A mi se čudimo što su pacovi tako bistri, pa skoro nikо ne može da ih uhvati.

SEDAM MEDVEDA

»Tu-tu-ru-tu-tuuuu!« svira truba i već grančice pucaju, ptičice beže, zečevi se povlače – jer dolaze medvedi i gaze sve pred sobom.

Sedam medveda, sedam suseda ide u planinu.

Zašto?

Zato da vide šta se krije iza nje.

Put ih dovodi do čistine u šumi, na kojoj rastu jagode. Prvi medved se sagne, bere, bere, ostali ga zovu, a on odgovara:

»Ovde mi je bolje, neću da idem dalje.«

»Dobro«, rekoše, »lepo se provedi.«

Put nastaviše samo njih šestorica.

U brdu pronađoše lepu šiliju. Jedan uđe, legne i reče:

»Kao po meri. Ovo će biti moj dom. Ovde ostajem i neću da idem dalje.«

»Dobro«, rekoše, »lepo se provedi.«

Put nastaviše samo njih petorica.

Onda iza grmlja nešto šušnu: mlada medvedica proviri kroz granje. Jednom medvedu u trenutku zaigra srce, on skrene s puta i zbumjeno reče:

»Ovde će mi biti bolje..., neću da idem dalje.«

»Dobro«, rekoše, »lepo se provedi.«

Ostadoše samo njih četvorica upornih.

Osetiše žed, a vode nema, suve jezike umaču u baru. Onda se jedan iz čista mira naljuti:

»Dosta mi je toga! Neću da idem dalje.«

»Dobro«, rekoše, »lepo se provedi.«

Ostadoše još trojica nepokolebljivih.

Hodaju, hodaju, put je sve uži, malo po malo, pa graniči s provaljom.

Jedan od njih se sve teže vuče:

»Ne volim ovo, neću da idem dalje.«

»Dobro – kako hoćeš. Lepo se provedi!«

I do vrha stigoše samo dvojica.

Zagrljše se i zagledaše se u daljinu. Kakva lepota! Kakve doline! Kakve planine svud oko njih! Najpre uopšte nisu žeeli da nastave svoj put. Ali prvi medved sam sebe uštinu.

»Hajde«, reče, »treba da se vratimo.«

A drugi – ko bi samo tako nešto očekivao!

»Znam«, klimnu on glavom, »tamo je naš dom. Mada mi u glavi sve više zvoni: šta je tamo, iza onih brdašaca... Tek se sad pogled otvorio! Neću da se vratim, ja krećem u svet.«

Zajedno ustadoše, potapšaše se po ramenu i svako svojim putem krenuše.

Sad svako od njih ide svojim putem – ali sigurno, sasvim sigurno, oni će se opet sresti kroz tri puta tri dana.

STRIC MATIC

Kad stric Matic beše još mlad, uvek beše spreman da se našali i da zaigra. A sad – kako da igra kad jedva stoji na nogama? U stvari, sedi na klupi, zagledan u daljinu: »Ostario sam, ostario«, misli on. »Da nema gitare, već bih se pretvorio u drvo.« Ovako, svira i mrmlja – a vreme je podnošljivije. Pevuši, usput zaboravlja i ponovo sklapa stihove:

»U brda ču poći
po živu vodu,
srknuci gutlaj
i mlađi ču doći...«

»Stvarno?« čuje se glas ispod klupe.
Stric Matic pogleda i vidi da pored njegove noge čuči stari pacov.
»Ah«, odmahne rukom, »to je samo pesma...«
Ali pacov je oduševljen.
»Dobra je, dobra«, oduševljeno tapše. »Hajde, to ćemo uvežbati. Iako ne donešemo živu vodu - pesma će mnogima prijati. Kako počinje?«

»U brda ču poći...«
»Sigurno nećeš ići sam.«
»Po živu vodu...«
»Da ti svoje lonče dam.«
»Srknuci gutlaj...«
»Umoćiš svoj rep.«
»I mlađi ču doći...«
»I biću lep...«

Pevaju, sviraju, a pacov kucka i udara po klupi.
Čuje ih poljski miš.
»Muzika, muzika«, cvili on – trči, tapše i udara o svoje daire.
Iz grmlja proviri mačka koja već nekoliko godina živi prilično divlje. Oprezno dođe i sede, izvuče sviralu, zasvira, prekrasno, tankim zvukom, osećajno. Dugo već nije bila u društvu, ali ovde ipak nekako ide...
Sviralu ču jež. Zgrabi trubu, zatrubi – joj!
Trubu čuje veverica. Drhti od sreće i doneše svoje stare citre. Neće da počne sama, ali ako drugi počnu, onda prilazi, može se računati na nju.
Dotrči pas latalica, sede na drva i razvuče svoju raštimovanu harmoniku. Ne pogada uvek, ali ko da mu gleda u prste. Stric Matic sigurno nije taj! Sve ih

je više, a ko ne svira, taj peva. Svici svetle, a veče prelazi u noć. Grle se, iako se do malopre nisu ni poznavali. A stric Matic nespretno hoda između njih i dobrošno klima glavom. Svaki put kad se veselo društvo opet okupi, on je presećan. »Možda je ovo poslednji put«, misli on. Ne mudruje mnogo i ne deli savete, iako je najstariji. Samo ujutro, kad se svi polako razilaze, on im kaže:

»Eto, svima nam je prijalo. Ja sam ovde sam, pa ako vas povuče... ja volim društvo.«

Onda se razidu, svako na svoju stranu, samo pas latalica nikud ne ide.

»A ti?« pita ga stric Matic.

»Ne znam... vidiš da sve teže hodam, često mi je hladno, nisam više mlad...«

»Ostaješ?« pita stric Matic – a pas potvrđno klimne glavom.

»Nemoj ništa da brineš. Biće drukčije nego do sada, to je sigurno – ali dosadno sigurno neće biti. Ne znaš još gde ćemo sve ići. Gde god poželimo!«

I krenuše. Stric Matic je pevao, a pas ga je pevušeći pratio. Pevaše o dalekim mestima koja su poznavali, i o onima koja nikada videli nisu. O silnim podvizima pevali su i jedan drugome grejali dušu. Obojica bez zuba, ali pravi pustolovi.

»Ako nas dvojica ne možemo da odemo u svet, dozvaćemo svet kod nas«, šaljivo reče stric Matic, meko svirajući gitaru. »Još smo živi, još smo tu.«

Tako ume stric Matic. Dobro barata rečima i za svakoga nađe pravu reč. Star je, ali on sebi i drugima otklanja samoću.

Ljuljaška za sve

Translated by Jelena Dedeić
Contact: jelena.rasic@sezampro.rs

O MAMI PACOVU KOJA JE KUVALA MARMELADU

»Mogla bih da skuvam marmeladu«, rekla je mama pacov.

»Ali, prvo ćeš nešto da nam pročitaš«, zamolili su njeni pacovčići.

»Mogla bih da sašijem nove zavese.«

»Ali, najpre ćeš nam nešto pročitati.«

»Mogla bih da očistim prozore.«

»Ali, najpre ćeš nam nešto pročitati.«

»Dobro, najpre ču vam nešto pročitati.«

I pročitala je dugu priču o mami pacovu koja je svojoj čerki tražila mladoženju.

»To je lepa priča«, rekli su pacovčići. »Možeš li još jednom?«

»Sutra«, rekla je mama.

Tako su pacovčići iz dana u dan slušali priče, nove i stare. Porasli su, a kuća još uvek nije imala zavese. Otišli su, i mama je konačno mogla da skuva svoju marmeladu. A mi se čudimo kako su pacovi tako bistri da skoro niko nikada ne može da ih ulovi.

SEDAM MEDVEDA

»Tu-tu-ru-tu-tuuuu!« zapevala je truba i već se događa da grančice pucaju, ptice beže, zečevi se sklanjaju – jer medvedi prečicom prelaze put.

Sedam medveda, sedam suseda ide na planinu. Zašto?

Da vide šta je iza nje.

Put ih dovede do posećenog drveća gde se jagode same nude. Prvi se sagne, bere, bere, drugi ga zovu, on se dere:

»Ovde mi je bolje, ne idem dalje i kraj.«

»Dobro«, rekli su. »Uživaj.«

I samo njih šest je nastavilo put.

Na bregu otkriju malu kotlinu. Jedan unutra uđe, leže i reče:

»Taman po meri. Ovo će biti moj dom. Ovde ću ostati i ne idem dalje i kraj.«

»Dobro«, rekli su. »Uživaj.«

I nastavilo je dalje još njih pet.

Sada se iza grma čuje šuškanje: mlada medvedica viri kroz granje. Jednomo zapeva srce u tenu, sa puta skrene i nespretno govoriti krene:

»Ovde će mi biti bolje... Ne idem dalje i kraj.«

»Dobro«, rekli su. »Uživaj.«

I ostalo ih je još četvorica zanesenih.

Žedni su, a vode nema, jezike suve umaču u baru svi. I iz čista mira jedan se naljuti:

»Dosta je bilo! Ne idem dalje i kraj!«

»Dobro«, rekli su. »Uživaj.«

I ostalo ih je još trojica na nogama.

Hodaju, hodaju, malo, malo pa provalija, put se sve više steže. Jedan se vuče sve teže i teže:

»Ovo ne volim. Ne idem dalje i kraj.«

»Dobro – kako hoćeš. Uživaj!«

I do vrha su stigla samo dvojica.

Zagrlili su se i zagledali u daljinu. Kakva lepota! Kakve doline! Kakvi vrhovi u daljinu oko nas! Najradije se odatile ne bi pomerali. Ali je prvi sam sebe uštinuo.

»Hajde«, rekao je, »podimo nazad polako.« Ali drugi nije očekivao nešto tako!

»Znam«, klimnuo je. »Tamo nam je dom. Ali mi se često zvonce u glavi klima: šta to tamo iza brda ima... Pogled se tek otvorio sad! Idem u svet, ne želim nazad.«

Zajedno su ustali, potapšali se i krenuli svako na svoju stranu. Sada se drže svojih puteva, al sigurno će se opet sresti za dan-dva.

ČIKA MIKA

Dok je čika Mika još bio mlad, uvek je bio za šalu i za ples. A sada – kako da pleše, kad jedva стоји на nogama. Ne, sedi na klupi i gleda u daljinu: »Star sam, star«, misli on. »Kad ne bih imao gitaru, već bih odrveneo.« Tako mrmlja i pre-

bira po gitari – i vreme brže prolazi. Pevuši, usput zaboravlja i iznova plete stih:

»Zaći će za goricu,
naći će živu vodicu,
malo da pinem,
brzo da živnem...«

»Stvarno?« javi se glasić ispod klupe.

Čika Mika pogleda i vidi da mu kraj nogu čuči stari pacov.

»Ah«, odmahnu rukom, »to je samo pesma...« A pacov, sasvim pokrenut pesmom:

»Dobra je, dobra«, tapše. »Hajde, ovo ćemo uvežbat. Čak iako ne donešemo živu vodu – pesma će mnogima dobro činiti. Kako ono beše počinje?«

»Zaći će za goricu...«
»Verovatno ne sam.«
»Naći će živu vodicu...«
»Svoje lonče ti dam...«
»Malo da pinem...«
»Da umočim svoj rep...«
»Brzo da živnem...«
»I svet će biti lep...«

Pevaju, prebiraju po gitari, a pacov kuca i bubenja po klupi. Začuje ih poljski miš.

»Muzika, muzika« cijuče – i već trči, okreće svoje daire i čangrlja njima.

Iz žbuna viri mačka koja već nekoliko godina živi dosta divlje. Pažljivo sede pored, izvuče pištaljku, zapišta predivno, tanano, osećajno. Već dugo nije bila u društvu, ali ovde bi se nekako uklopila...

Pištaljku začu jež. On dograbi trubu, zatrubi – juhuu!

Trubu začuje veverica. Strese se od sreće i dovuče svoje stare citre. Da počne sama, to ne, ali ako započnu drugi, biće blizu, može da se računa na nju.

Pritrča pas latalica, sede na drva i razvuče svoju raštimovanu harmoniku. Ne pogada baš uvek, ali ko bi mu to zamerio. Čika Mika sigurno ne! Ima ih sve više i ko ne igra, taj peva. Svici sijaju i veče se proteže u noć. Grle se, iako se malopre nisu poznavali. Čika Mika se gega, poštapanjući se među njima i dobrodušno klima glavom. Presrećan je svaki put kada ponovo nastane veselje.

»Možda je poslednji put«, misli. Ne mudruje i ne drži lekcije, iako je najstariji. Tek kada jutro lagano počne da ih razdvaja, reče im:

»Pogledajte, svima je prijalo. Ja sam ovde sam, ali kad god poželite... ipak volim društvo.«

Zatim se razidoše, svako odlazi na svoju stranu, samo pas latalica nikuda.

»A ti?«, pita ga čika Mika.

»Ne znam... vidiš, hodam sve teže, često mi je hladno, nisam više mlad...«

»Ostaješ?« upita čika Mika – i pas klimnu.

»Samo nemoj da se plašiš. Biće drugačije nego do sada, to je sigurno – a verovatno neće biti pusto. Ti ne znaš kuda ćemo sve ići. Ooo, kuda god poželimo!«

I počeli su. Čika Mika je pevao, a pas ga je pevušeći pratilo. Zapevali su o dalekim krajevima koje su poznavali i o onima koja još nikada nisu videli. Pevali su o silnim junaštvinama i jedan drugome grejali dušu. Obojica bez zuba, ali kakvi pustolovi.

»Ako nas dvojica ne možemo u svet, prizvaćemo svet kod nas«, kikotao se čika Mika i lagano prebirao po gitari. »Još smo živi, još smo tu.«

Tako radi čika Mika. Dobro obrće reči, za svakoga nalazi pravu. Star je, ali sebi i drugima ume da otera samoću.

Hamaca para todos

Translated by Damian Ahlin
Contact: damian.ahlin@gmail.com

DOÑA RATITA, LA QUE HACÍA MERMELADA

“Podría hacer mermelada,” dijo la mamá ratita.

“Pero primero nos vas a leer algo,” le pidieron sus pequeñas ratitas.

“Podría hacer nuevas cortinas.”

“Pero primero nos vas a leer algo.”

“Podría limpiar las ventanas.”

“Pero primero nos vas a leer algo.”

“Bueno, primero les voy a leer algo.”

Y les leyó una larga historia de una ratita que le buscaba novio a su hijita.

“Esta es linda,” dijeron las ratitas.

“¿Podrías leerla otra vez?”

“Mañana,” dijo la mamá.

Así las ratitas escuchaban día tras día las historias, nuevas y antiguas. Crecieron y la casa seguía sin cortinas. Se fueron de casa y su mamá finalmente pudo hacer su mermelada. Y nosotros nos sorprendemos por qué las ratas son tan veloces ya que casi nunca nadie las atrapa.

SIETE OSITOS

“¡Tu-tu-ru-tu-tuuuu!” Suena la trompeta y se comienza a escuchar se resquebrajan las ramas, los pájaros huyen, los conejos se esconden –pues los osos pasan por encima a todo sin mirar.

Siete osos, siete vecinos, van a la montaña.

¿Por qué?

Para ver que hay detrás.

El camino los lleva hasta un bosque talado, donde crecen frutillas, como si estuviese encantado. El primero se agacha, recoge y recoge, los demás lo llaman, pero él les responde:

“Aquí estoy mejor, seguir no quiero.”

“Bueno, que te vaya bien.” Le dijeron.

Y sólo seis adelante siguieron.

En la ladera descubren una extraña caverna. Uno de ellos entra, se acuesta y dice:

“Como a mi medida. Este será mi hogar. Aquí me voy a quedar y seguir no quiero.”

“Bueno, que te vaya bien.” Le dijeron.

Y sólo cinco su camino siguieron.

Ahora, detrás de los arbustos, algo se mueve, una pequeña osita se asoma de entre los verdes. Inmediatamente a uno de ellos le salta el corazón, sale del camino y torpe, tropieza, tropezón:

“Aquí estaré mejor... seguir no quiero.”

“Bueno, que te vaya bien.” Le dijeron.

Y quedaron cuatro interesados en seguir.

A falta de agua, comienzan a tener sed, sus secas lenguas en un charco han de mojar. Y de pronto uno de ellos se enoja:

“¡Ya basta!, ¡seguir no quiero!”

“Bueno, que te vaya bien.” Le dijeron.

Y solo tres valientes quedaron.

Paso a paso es cada vez más angosto el camino, poco a poco linda con el abismo. Uno camina cada vez más a disgusto:

“No quiero esto, seguir no quiero.”

“Bueno – como quieras. ¡Que te vaya bien!” Le dijeron.

Y sólo dos llegaron hasta la cima.

Se abrazaron y observaron a distancia. ¡Qué hermosura! ¡Qué lindos valles! ¡Qué maravillosos picos a nuestro alrededor! En principio no querrían irse de allí. Pero el primero de ellos, reflexionó.

“Vamos,” dijo, “volvamos.”

El otro respondió – “¡quien esperaría algo así!”

“Lo sé,” le dijo, “allí es nuestro hogar. Aunque en mi cabeza me ronda la curiosidad de saber: qué hay detrás... ¡Recién ahora se me abrió la visión! No quiero volver, yo voy por el mundo admirando la creación.”

Juntos se levantaron, se abrazaron y cada uno siguió su camino. Ahora cada uno sigue su andar – aunque con certeza, muy probablemente, se reencuentren dentro de tres veces tres días en algún lugar...

EL TÍO MATÍAS

Cuando el tío Matías todavía era joven, siempre hacía chistes y siempre bailaba. Ahora, en cambio –, ¿cómo podría bailar si apenas puede estar de pie? – No, – está sentado en el banco mirando al horizonte: “Estoy viejo, viejo...” se piensa. “Si no tuviese la guitarra ya me hubiese dignificado.” Así, de esta manera rasguea y susurra – y el tiempo le es más llevadero y menos solitario. Canta, mientras se olvida y vuelve a comenzar:

“Iré detrás de la cima,
por el agua viva,
tomaré un poco de ella
Y rápidamente me reavivará...”

“¿De verdad?” se escucha debajo del banco. El tío Matías mira y ve a sus pies una vieja ratita. “Baa,” le dice, “esto es solo una canción...” Pero la ratita muy entusiasmada le dice:

“Es buena, muy buena,... y aplaude. “Dale, vamos a practicarla. – Aunque no traigamos el agua viva, – esta les hará bien a muchos. ¿Cómo era que empezaba?”

“Iré a la cima...”
“Seguro sólo no.”
“Por el agua viva...”
“Te doy mi jarrito...”
“Tomaré un poquito...”
“Mojo mi colita...”
“Y rápidamente me reavivará...”
“Y el mundo más lindo será...”

Cantan, rasguean, la ratita golpetea el banco como si fuese un tambor. Los escucha un ratoncito de campo. “Música, música,” exclama, – y ya corre al encuentro, emite chasquidos y gira su tamborín.

Del arbusto se asoma una gatita que ya hace años vive salvajemente. Con cautela se sienta junto a ellos, saca su flauta, la hace sonar maravillosamente, suavemente, con sentimientos. Hace mucho que no estaba en compañía, pero aquí, así todo es alegría...

Un ericillo escucha la flauta. Saca su trompeta, la hace sonar – ¡Hooo...!

Una ardillita escucha la trompeta. Se estremece de placer y trae su vieja cítara. No se anima a comenzar sola, eso no, pero si comienzan los demás, tocará con ellos, ¡que cuenten con ella!

Se acerca un perrito callejero, se sienta sobre la leña y hace sonar su proclamado acordeón. No siempre acierta, pero a quien le importa. ¡Al tío Matías seguro que no! Cada vez son más, y quien no toca, canta. Las luciérnagas iluminan y la velada se prolonga en la noche. Están a los abrazos, si bien hasta hace poco ni se conocían. El tío Matías camina torpemente entre ellos y afirma con su cabeza bondadosamente. Cada vez que se alegran, está más que feliz. “Quizás es la última vez,” se piensa. No filosofea ni enseña, a pesar de ser el más viejo. Solo en aquel momento cuando el amanecer los va dividiendo, les dice:

“Miren, a todos nos hizo bien. Yo estoy aquí solo y cuando vienen... Bueno me gusta la compañía.”

Luego se van, cada uno a su lugar, tan solo el perrito vagabundo continúa en sintonía.

“¿Y vos?” Le pregunta el tío Matías.

“No sé... ya ves, cada vez me cuesta más caminar, muchas veces tengo frío, ya no soy joven...”

“¿Te quedas aquí conmigo?” Le dice el tío Matías - y el perrito asiente.

“No tengas miedo. Será como hasta ahora, eso seguro,- aburrido, te lo aseguro que no. No tenés idea por donde andaremos. ¡Hoo, sí, iremos a donde querramos!”

Y comenzaron. El tío Matías cantaba y el perrito lo acompañaba más bajo. Cantaron sobre lugares lejanos que conocieron y otros que nunca conocieron. De tremendos heroísmos y uno al otro se echaban cumplidos. Ambos sin dientes, pero qué aventureros.

“Si nosotros no podemos ir por el mundo, llamaremos al mundo hacia nosotros”, se decía el tío Matías y rasgaba su guitarra suavemente. “Aún estamos vivos, aún estamos aquí.”

Así sabe el tío Matías. Sabe hablar. A cada quien le encuentra la palabra justa. E stá viejo, pero ahuyenta la soledad de sí mismo y de los demás...

List of Translators

DAMIAN AHLIN (Argentina)

Born in 1973 in Buenos Aires, Argentina. Since 1996 he has been working at First Data as a QA technical analyst. He studied English and Portuguese for several years. He is a member of a Slovenian theatre group, the Slovenian folk group "Maribor", the Slovenian Cultural Organization, as well as a singer in and co-founder of the Slovenian choir in Carapachay. He has written and edited two books – *Besede dveh celin* (Words of two continents), which is made up of poems in Slovenian and Spanish, and *Café literario* (Literary coffee), which also includes

poems by Gregor Papez and Agustín Mojica. Both books were presented at the International Book Fair in Buenos Aires in 2014, as well as in Guadalajara (Mexico), Frankfurt (Germany), Quito (Ecuador) and Santiago (Chile). He lectures on literature, actively participates in seminars, and collaborates with Slovenian Embassy in Argentina. His first poems were published in the newspaper *Slovenec* (Slovenian) in 1991–1992. He has translated many works (from Spanish to Slovenian and vice-versa) and is preparing some other translations.

Contact: damian.ahlin@gmail.com

GERGELY BAKONYI (Hungary)

Born in 1984 in Budapest, Hungary. He graduated in Hungarian Philology and Pedagogy, later in Slovenian Philology from the Faculty of Philology at the Eötvös Loránd University in Budapest. He has continued his research at the doctoral level. His focus is on the literary genres in the Slovenian literature of the 19th century (the subject of his doctoral thesis), and he also publishes reviews about contemporary literature, paying particular atten-

tion to the great epic genres in verse. He has worked as a reader for several publishers. Since 2010 he has been publishing translations from Slovenian into Hungarian, and his translations of texts by Milan Jesih, Vlado Kreslin, Katarina Marinčič and the Freising manuscripts (Brižinski spomeniki) will soon see print. He has led seminars at his university and moderated literary events with authors from Slovenia.

Contact: gergelybakonyi@yahoo.com

DRAGANA BOJANIĆ TIJARDOVIĆ (Serbia)

Born in 1957 in Feketić, Vojvodina (Serbia). She finished elementary and secondary school in Koper, Slovenia. She graduated in Philosophy and Serbo/Croatian or Croatian/Serbian Language and Literature at the Faculty of Arts, University of Ljubljana. Between 1982 and 1992 she worked as the translator for Slovenian language at the Slovenian editorial board of the Translation Service of the Federal Authorities in Belgrade. Since 1993 she has been a court translator for Slovenian in Belgrade. She has translated numerous theoretical and prose texts and poetry from Slovenian (Tomaž Šalamun, Peter

Semolič, Uroš Zupan, Taja Kramberger, Brane Mozetič, Ifigenija Simonović, Berita Bojetu, Dane Zajc, Lado Kralj, Goran Vojnović, etc.) and into Slovenian (David Albahari, Stevan Raičković, Radmila Lazić, Saša Jelenković, Dragan Velikić, etc.), published in literary magazines and journals in Slovenia, Serbia, Montenegro, Bosnia and Herzegovina; radio broadcasts of her translations have appeared on the national *Radio Slovenia – ARS Programme*. She is also working as simultaneous interpreter from and into Slovenian. She is a member of the Association of Literary Translators of Serbia.

Contact: d.b.t@sbb.rs

PAULA BRAGA ŠIMENC (Romania)

Born in 1958 in Bucharest, Romania. She has an MA in French and Romanian Literature (1981) and a PhD in Education (1998), both from Bucharest University. She has worked as a researcher at the Institute for Educational Sciences in Bucharest. Since 2002 she has been living in Ljubljana, Slovenia, and working as a freelance translator. She has been translating

Slovenian prose and poetry since 2009. Her translations have been published in the main Romanian literary reviews. With the support of the Slovenian Book Agency, she has translated two books – Aleš Debeljak's anthology of poetry *Manufakturna prahu* (*Manufactura tărâii*, 2012) and Drago Jančar's novel *To noč sem jo videl* (*Azi-noapte am văzut-o*, 2014).

Contact: bragapaula@hotmail.com

JELENA DEDEIĆ (Serbia)

Born in Belgrade, Serbia, in 1975, she has a BA in Serbian Language and Literature and General Linguistics from the Faculty of Philology in Belgrade. Upon graduating from university she taught Serbian in elementary school, worked in daily newspapers as a proof-reader, and worked as a translator for numerous companies. She has been translating professional documentation from Slovenian into Serbian on diverse topics, such as economics, law,

pharmacy, accounting and insurance; on psychology for the publisher Psihopolis; as well as diplomatic correspondence and documents for the Embassy of the Republic of Slovenia in Belgrade. Since 2008 she has been translating professional publications for Faculty Doba from Maribor, Slovenia. Translated publications: Andrej Vizjak, Winners of Market Branches; Majda Pšunder, Antonija Milivojević Krajnčić, Behavior of Adolescents and

their Perception of Relations with Parents and School; OMW Users' Manual for the Rohe company. She has also been proof-

reading books and articles, teaching story-writing to students, and teaching Slovenian language in Belgrade to beginners.

Contact: jelena.rasic@sezampro.rs

LJUDMIL DIMITROV (Bulgaria)

Born in 1967. He obtained a degree in Bulgarian Philology (1992), combined with two additional majors – Journalism and Media – at Sofia University. He also graduated in Theatre Directing at the National Academy for Theatre and Film Arts in Sofia. He obtained his doctorate in Russian Literature in 1999. He is a professor of Russian Literature at the University St. Kliment Ohridski in Sofia, and a professor of Russian Drama and Theatre at the Theatre College "Lyuben Grois" in Sofia. Between 2005 and 2010, he was a lecturer for Bulgarian Language, Literature and Culture at the University of Ljubljana. He has authored several scholarly monographs (including *Bagrjana in Slov-*

enija with Ljudmila Malinova-Dimitrova, Ljubljana 2011), textbooks and books (anthologies and collections), over 150 publications in Bulgaria, Russia, Poland, the Czech Republic, Slovakia, Turkey, Italy, Serbia, Slovenia, etc. Also an editor, he translates works from English, Russian and Slovenian. He has translated several works by Slovenian authors into Bulgarian, among them, Aleš Šteger, Matjaž Zupančič, Zofka Kveder, Suzana Tratnik, Mojca Kumerdej, Andrej Blatnik, Andrej Morovič, Maja Novak, Tomaž Kosmač, Andrej Skubic, Mitja Čander, Stanka Hrastelj, Drago Jančar, Evald Flisar, Simona Semenič, Matjaž Zupančič and Vinko Möderndorfer.

Contact: ljudiv@abv.bg

MIROSLAV GRADEČAK (Croatia)

Born in 1983 in Varaždin, Croatia. He studied History, Macedonian Language and Literature and Slovenian Language and Literature at the Faculty of Humanities and Social Sciences in Zagreb. In 2010 he graduated, defending his thesis "Slovenian expressionist literature in historical context". Since 2011 he has been teaching history and Slovenian at Second High School in Varaždin. He has translated and

published various texts, among them several literary texts and two books in the field of history. In cooperation with the Council of the Slovenian national minority of Varaždin County and the Slovenian Cultural Association "Nagel" from Varaždin he promotes Slovenian language and culture in Croatia, and in this context he has organized literary evenings with the Slovenian famous writer Feri Lainšček.

Contact: mgradecak@yahoo.com

MARLENA GRUDA (Poland)

Born in 1984 in Zabrze, Poland. She graduated in Slovenian from the Institute of Slavonic Philology at the University of Silesia, where she is also enrolled in a doctoral programme at the Department of Philology. She focuses her research on literary studies and contemporary Slavic literatures, as well as translation theory. In her doctoral dissertation, she is researching the characteristics of the contemporary hero in Slovenian prose after 1991. In addition to conducting literary research which has recourse to the psychoanalysis of literary works, cultu-

rology-based literary theories, and cognitivism, she also contributes to various projects concerned with the promotion of Slovenian culture abroad. She translates Slovenian prose, poetry and essays. She has already translated works by several renowned Slovenian authors, such as Esad Babačić, Vladimir Bartol, Aleš Debeljak, Milan Dekleva, Tadej Golob, Andrej Hočevar, Milan Jesih, Edvard Kocbek, Srečko Kosovel, Nataša Kramberger, Svetlana Makarovič, Miha Mazzini, Boris A. Novak, Zoran Pevec, Klemen Pisk, Maja Vidmar, and Vlado Žabot.

Contact: marlena.gruda@gmail.com

ALEKSANDRA KRASOVETS (Russia)

Born in 1982 in Moscow, she studied Slovenian Language and Literature at Lomonosov Moscow State University (2000–2005), where she completed the thesis “The Genre Peculiarity of Drago Jančar’s Novels between 1970 and 1990”. Then she studied Russian Literature at Jean-Moulin Lyon III University in France. In 2006 she defended her MA thesis “Russian Avant-garde Poetry in the 1920s”, which also

covered the phenomenon of Russian expressionism. She completed her doctoral dissertation in 2012. She lived in Ljubljana between 2006 and 2014 and returned to Moscow in 2014. She translates scholarly, technical and literary texts, among them some by Goran Vojnović. She is a member of a group preparing a new edition of a Russian-Slovenian Dictionary at University of Ljubljana.

Contact: aleksandrakrasovec@yahoo.com,

TADEJA LACKNER-NABERŽNIK (Austria)

Born in 1964 in Slovenj Gradec, Slovenia. She finished studies of Translatology at the Karl-Franzens-University in Graz and studies of Psychotherapy at the University Donau-Uni-Krems. Currently she is studying Slovenian Language and Literature at the University of Vienna. In her research she focuses on children’s literature and is working on a MA thesis on the phylogeny of *Little Red Riding Hood* in connec-

tion to Svetlana Makarovič’s work *Rdeče jabolko* (The red apple). In addition to being employed in the field of psychotherapy, she works as a translator, interpreter and proof-reader for Slovenian and German. She translated into German works by Slovenian authors such as Maja Novak, Svetlana Makarovič, Sebastijan Pregelj and Danica Križanič Müller.

Contact: tadeja@lackner.at

JUN MITA (Japan)

Born in 1978 in Yokohama, Japan. He started with German Studies and obtained his PhD for the thesis on Belgian symbolism. Thanks to several governmental scholarships, he has studied in Heidelberg (Germany), Brussels/Ghent (Belgium) and Vienna (Austria) where he had the occasion to study Slovenian and Slovenian Literature. Between 2010 and 2011, he carried out research on

Slovenian symbolism at the Department of Comparative Literature in Ljubljana. Since 2014 he has been a lecturer at Kitasato University in Japan for German and Culture in Central Europe. As a literary translator, he has translated prose works from German, Dutch and French into Japanese, and he is now in the planning stage with a publisher for the translation of Slovenian literature.

Contact: junmitalcfr@hotmail.com

KSENIJA PREMUR (Croatia)

Born in 1962 in Zagreb. In 1986 she graduated in Russian Language and Literature at the Faculty of Humanities and Social Sciences in Zagreb, where she was honoured with the Vice-Chancellor's Award. Between 1990 and 1993 she worked as a junior assistant at the Department of Philosophy at the same institution. In 1997 she graduated from the Faculty of Arts in Ljubljana with the thesis "Dynamic structure of the conscience in Bergson's philosophy". In 1997 she received Master's degree in philology from the Faculty of Humanities and Social Sciences in Zagreb

with the thesis "Apart from publishing independent papers". She publishes translations of scientific and literary texts from English, Russian and Slovenian. In the academic year 1997/98 she worked as a senior lecturer for philosophy, aesthetics and Russian language at the High School of Musical arts in Lovran, as well as an independent translator in Zagreb. Between 1998 and 2001 she worked as an assistant lecturer in an Oriental Philosophy course at the University of Zagreb. Since 2005 she has worked as a freelance artist and translator.

Contact: ksenija.premur@zg.t-com.hr

DRAGA RINKEMA (The Netherlands)

Born in 1967, in Mirna Peč, Slovenia. She graduated from the Faculty of Arts in Ljubljana in German Language and Literature, Dutch and Sociology. After that she did postgraduate studies in Sociolinguistics and Applied Linguistics, doing research on Second Language Acquisition at the University of Amsterdam. Her work consists of teaching, writing and translating. She collaborates with different cultur-

al institutions in Slovenia and the Netherlands, among them the Centre for Slovenian Literature and the Dutch Foundation for Literature, and takes part in cultural projects between the two countries. She translated, from Dutch, the poetry of Rutger Kopland, Judith Herzberg, Gerry van der Linden and Jaap Robben. She received the translator prize "Lirikonov zlat." Also, she has written essays on language and

literature, including “Quiet field, diverse vegetation” and “Let us keep our dualis”. From Slovenian she has translated some contemporary poetry by Gregor Podlog-

ar, Meta Kušar, Alja Adam, Gašper Malej and Aleš Mustar; these have been published by the Review of Slavic Languages.

Contact: draga.rinkema4@gmail.com

LUCIA GAJA SCUTERI (Italy)

Born in 1985 in Ljubljana, she graduated in 2007 in Slovenian and Czech from the Faculty of Arts of the University of Naples “L’Orientale” (Italy) with the thesis “Maja Vidmar: an example of contemporary Slovenian poetry”. In 2011 she defended, at the same university, her MA thesis “Slovenian language: a diachronic comparing of TV-speech”. Afterwards, she enrolled in a doctoral course at the Faculty of Humanities at the University of Primorska in Koper. During her doctoral studies she is focusing on the development of Slovenian television-speech in the last thirty years (1980–2013) in rela-

tion to the political implications of the language question within Yugoslavian Slovenia. She was a recipient of a scholarship from the Škrabec association (2009). She has participated in various projects concerned with the promotion of Slovenian culture abroad: the World Festival of Slovenian Literature, University of Ljubljana (2006); the World Festival of Slovenian documentary film, University of Ljubljana (2012); the European project “Sustainable Networking for an Informal Language Learning Community”, University of Naples “L’Orientale” (2013). She has translated technical and scholarly texts.

Contact: lg.scuteri@gmail.com

DARKO SPASOV (Macedonia)

Born in 1976 in Kočani, Macedonia, he graduated from the Faculty of Philology at the Ss. Cyril and Methodius University of Skopje and obtained his MA degree in Theatre Arts at the ESRA – University for Audiovisual Arts in Skopje. He translates works from Slovenian, English and Russian for the Macedonian book market. He has regularly collaborated with the following publishers: Mladinska knjiga Skopje, Matica Makedonska, Kliker knjigi, Esra, and Miš Publishing. He has translated an assortment of contemporary Slovenian dramatic texts (Tina Kosi, Matjaž Zupančič, Dragica Potoč-

njak, Saša Pavček) and works by several renowned Slovenian authors, such as Andrej Rozman-Roza, Drago Jančar, Ela Peroci, Svetlana Makarovič, Barbara Hanuš, Cvetka Bevc, Nina Kokelj, Stanka Hrastelj, Marcello Potocco, Tadej Golob, Andrej Hočevar, France Bevk, Fran Milčinski, and others. He also translates plays by dramatists such as Siegfried Melchinger, Anton Chekhov, and Declan Donnellan. He works as dramaturge in *Teatar Komedija* in Skopje, and is a professor of dramaturgy at the University Gotce Delchev in Shtip.

Contact: polatski@gmail.com

NADEŽDA STARIKOVA (Russia)

Born in 1962 in Moscow, she has a PhD. After graduating from Moscow State University Lomonosov she has worked at the Institute of Slavic Studies (Russian Academy of Sciences) as a director of the Department and as a professor of Slovenian literature at the Department of Slavic Philology (Moscow State University Lomonosov). She has authored the following books: The Slovenian historical novel of the 1920s–1930s. Typology. Genealogy. Poetics (2006), Slovenian literature from the origins to the boundary of the 20th century (2010), Slovenian literature of the

20th century (2014). As a translator she has participated in these projects: Slovenia. The Path to Independence (2001), Literary Express (2001), Contemporary Slovenian Prose, Poetry, and Drama (2001) and others. Her published translations in Russian encompass works by Aleš Šteger, Aleš Čar, Esad Babačić, Andrej Blatnik, Dušan Jovanović, Evald Flisar, Drago Jančar, Mojca Kumerdej, and Maks Kubo. In 2010 she was honoured with the Tone-Pretnar-Award for ambassadors of the Slovenian language and literature abroad.

Contact: nstarikova@mail.ru

Co-financing Publications of Slovenian Authors in Foreign Languages

Slovenian Book Agency (JAK)

Founded in 2009, the Slovenian Book Agency (JAK) is a government institution that deals with all actors in the book publishing chain, from authors to publishers and readers.

Subsidies to translators for the translation of Slovenian authors

The main form of international promotion is the co-financing of translations from Slovenian into other languages. JAK annually publishes a call for applications for co-financing translations of Slovenian authors' books into other languages, including adult fiction, children's and young adult fiction, and essayistic and critical works on culture and the human-

ities, theatrical plays and comics. Publishing houses, theatres and individual translators can apply. In each case, a contract is concluded with the translator, and therefore all funding goes directly to him or her. The subsidy covers up to 100% of the translation costs. Grants cannot be awarded retroactively.

Mobility grants for Slovenian authors
The call for applications is published once a year. The applicant can be a Slovenian author who has been invited to a literary event abroad. The application must be enclosed with the invitation and the program of the event. The subsidy covers up to 100% of eligible travel expenses.

Contact

Javna agencija za knjigo Republike Slovenije / Slovenian Book Agency
Metelkova 2b, 1000 Ljubljana, Slovenia
Phone: +386 1 369 58 20
Fax: +386 1 369 58 30
Email: gp.jakrs@jakrs.si
Webpage: <http://www.jakrs.si/en/>

Trubar Foundation

The Trubar Foundation is a joint venture of the Slovene Writers' Association, Slovenian PEN and the Center for Slovenian Literature. The aim of the Trubar Foundation is to subsidize publications of Slovenian literature in translation.

Subsidies to publishers for the printing costs of books translated from Slovenian

Foreign publishers can apply for subsidies to publish unpublished translations of Slovenian authors in their native languages. The Trubar Foundation contributes up to 50% of printing costs. It does

not subsidize translation. Priority is given to the works of living authors who are already established in Slovenia. However, the Board will take all applications for works of fiction, poetry, drama, or literary essays into account, as long as they are originally written in Slovenian. The Board consists of seven equal members, including the Presidents of the Slovene Writers' Association and Slovenian PEN. They convene at least twice a year, usually in March and October. Therefore, applications received by the end of February and the end of September will be considered.

Contact

Društvo slovenskih pisateljev / Slovene Writers' Association

Tomšičeva 12, 1000 Ljubljana, Slovenia

Phone: +386 1 251 41 44

Fax: +386 1 421 64 30

Email: dsp@drustvo-dsp.si

Webpage: <http://www.drustvopisateljev.si/en/>

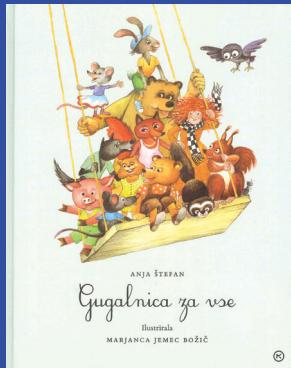
ANJA ŠTEFAN

A Swing for Everyone

Fairy tales

Sample translation

Bulgarian	Croatian	Dutch	English
German	Hungarian	Italian	Japanese
Macedonian	Polish	Romanian	Russian
Serbian	Spanish		

JAK
SLOVENIAN
BOOK
AGENCY

Slovenian Book Agency, Metelkova 2b,
1000 Ljubljana, Slovenia,
T +386 1 369 58 20 F +386 1 369 58 30
E gp.jakrs@jakrs.si W www.jakrs.si

ISBN 978-961-93270-8-1

9 789619 327081